

Glossary

High School Level Chemistry **Glossary**

English | Karen

Translation of Chemistry terms based on the
Coursework for Chemistry Grades 9 to 12.

This glossary is to PROVIDE PERMITTED TESTING ACCOMMODATIONS of ELL/MLL students. It should also be used for INSTRUCTION during the school year. The glossary may be downloaded, printed and disseminated to educators, parents and ELLs/MLLs.

[Please click here for the New York State Office of Bilingual Education and World Languages Webpage on "Assessment and Testing Accommodations"](#)

THE STATE EDUCATION DEPARTMENT / THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK / ALBANY, NY 12234

P-16

Office of Elementary, Middle, Secondary and Continuing Education and Office of Higher Education
Office of Bilingual Education and Foreign Language Studies

<http://www.emsc.nysed.gov/biling/>

THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK
Regents of the University

BETTY A. ROSA, <i>Chancellor</i> , B.A., M.S. in Ed., M.S. in Ed., M.Ed., Ed.D.	Bronx
T. ANDREW BROWN, <i>Vice Chancellor</i> , B.A., J.D.	Syracuse
NAN EILEEN MEAD, B.A.	Manhattan
JOSEPHINE VICTORIA FINN, B.A., J.D.	Albany
BEVERLY L. OUDERKIRK, B.S., M.S.	Saratoga
ELIZABETH S. HAKANSON	Onondaga
CATHERINE COLLINS, B.S., M.S., Ph.D.	West New York
JAMES R. TALLON, R., B.A., M.A.	Binghamton
ROGER TILLES, B.A., J.D.	Great Neck
JUDITH JOHNSON, B.A., M.A., Ed.D.	Mid-Hudson
LUIS O. REYES, B.A., M.A., Ph.D.	New York
LESTER W. YOUNG, JR., B.S., M.S., Ed. D.	Oakland Gardens
CHRISTINE D. CEA, B.A., M.A., Ph.D.	Staten Island
WADE S. NORWOOD, B.A.	Rochester
JUDITH CHIN, B.S., M.S., ...	Queens
KATHLEEN M. CASHIN, B.S., M.S., Ed.D.	Brooklyn
JAMES E. COTTRELL, B.S., M.D.	New York

Commissioner of Education

President of The University of the State of New York

MARY ELLEN ELIA

Executive Deputy Commissioner

ELIZABETH BERLIN

The State Education Department does not discriminate on the basis of age, color, religion, creed, disability, marital status, veteran status, national origin, race, gender, genetic predisposition or carrier status, or sexual orientation in its educational programs, services and activities. Portions of this publication can be made available in a variety of formats, including Braille, large print or audio tape, upon request. Inquiries concerning this policy of nondiscrimination should be directed to the Department's Office for Diversity, Ethics, and Access, Room 530, Education Building, Albany, NY 12234. Requests for additional copies of this publication may be made by contacting the Publications Sales Desk, Room 319, Education Building, Albany, NY 12234.

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
A	A
absolute alcohol	သံးလဲလဲ - အအါကတၢ် ဃါယုၣ်အသးဒီးထံ ၁% ဖိလီၤ.
absolute temperature scale	တၢ်ကီၢ်တၢ်ခၢၣ်အလၢအပွဲၤ အတၢ်ထီၣ်
absolute zero	တၢ်ကီၢ်တၢ်ခၢၣ်လုတက့ၣ် ခီးတယၢ်ဝဲလၢအမ့ၢ်တၢ်အခၢၣ်တတၢ်အနီၣ်ဂံၢ်
absorbency	တၢ်ထီၣ်တၢ်ခွးဘၣ်ယး တၢ်တမံၤမံၤအံၤဖဲတၢ်ကပီၤလဲၤဒီယုၣ်အီၤအခါ ဆူးသဝံးထီၣ်ကွံၣ်အီၤန့ၢ်ထဲလဲၣ်အဂ့ၢ်.
absorption	ဆူးသဝံးထီၣ်တၢ်
absorption coefficient	ဂံၢ်ခွးထီၣ်ယုၣ် တၢ်တမံၤမံၤအတၢ်ဆူးသဝံးထီၣ်တၢ်ဆံးအါဆံးအါ
absorption plant	တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိလၢအဆူးသဝံးထီၣ်တၢ်
absorption tube	ကျိဘိဆူးသဝံးထီၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် ပီဘိဆူးသဝံးထီၣ်တၢ်
accelerated filtration	မၤချထီၣ် တၢ်ခွးလီၤဖးလိာ်သးအဆၢ
acceleration agent	တၢ်တမံၤမံၤလၢ အယုၣ်သးဒီး အသဟီၣ်ဒၣ်ဝဲ, တၢ်တမံၤမံၤလၢအမၤချထီၣ်န့ၢ်တၢ်
accelerator	တၢ်အပီးအလီၤတခါလၢ အဒူးဆူၣ်ထီၣ်တၢ်ယုၣ်တၢ်အသဟီၣ်
accelerometer	တၢ်အပီးအလီၤ ဒ်သီးကထီၣ်ကွၢ်တၢ်ယုၣ်တၢ်ချအသဟီၣ်အိၣ်ထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်
acceptor	တၢ်တမံၤမံၤလၢ အတူၢ်လိာ်တၢ်အဂၤတမံၤသ့
accuracy	တၢ်ပာ်ဖျါ တၢ်လီၤတၢ်အိၣ်ထဲလဲၣ်အဂ့ၢ်
acetaldehyde	အစံၣ်တံၣ်ခံၣ်ဟး, တၢ်ထံလၢအလွဲၢ်တအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲၣ်အူအီၤသ့
acetone	အစံၣ်တီ, တၢ်ထံလၢအလွဲၢ်တအိၣ်တၢ်ခံၣ်ဒီးဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤဒ်တၢ်မၤကတုၣ်လီၤတၢ်တခါ
acetylene	အစံၣ်တံၣ်လ့, ဂၢ်သဝံလၢအနၤယဲဒီး ဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤဒ်တၢ်ခွဲၣ်ကဲၤထီၣ်မ့ၢ်အူအဂီၢ်
acetylene series	အစံၣ်တံၣ်လ့ကလုာ် လၢအရၢၢ်လီၤသးတခါဘၣ်တခါ
acid	အဲးစူး, တၢ်တမံၤလၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဂီၤမၤဟးဂီၤတၢ်ဂံၢ်သဟီၣ် လၢအဘၣ်ယးဒီးဂၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤတခီ, ဂၢ်ဆံၣ်
acidic	အိၣ်ဒီး အဲးစူးဂံၢ်သဟီၣ်, အိၣ်ဒီးဂၢ်ဆံၣ်သဟီၣ်
acid anhydride	အဲးစူး, ဂၢ်ဆံၣ် အဲၣ်ဟးခြး
acid-base indicator	တၢ်တမံၤလၢ နီၤဖးပဲၣ်ဖးဒီးပာ်ဖျါန့ၢ်ဝဲ အဲးစူးဒီးဘူး
acid-base neutralization	ယါယုၣ်က့ၤ အဲးစူးဒီးဘူး ဒ်သီးအဂံၢ်သဟီၣ်တဒ်သီးလိာ်သးခံမံၤကပာ်ဖျါလီၤမ့ၢ်ကွံၣ်ဝဲ
acid-base titration	တၢ်ထီၣ်ခွးယါယုၣ်ဝဲ အဲးစူးဒီးဘူး ဒ်သီးကဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်အစၢတမံၤမံၤ
acid radical	အဲးစူး ခဲၣ်ခံၣ်ကၢၣ်, ဂၢ်ပာ်ဖျါအနီၣ်ဂံၢ်တခါလၢအကဲထီၣ်သးဒီဖျါ တၢ်ထူးကွံၣ် ဟဲၣ်ထီၣ်ကွံၣ်(န) လၢဂၢ်ဆံၣ်ထံအကျါ
acid rain	တၢ်စူၤထံလၢ အဲးစူးအိၣ်ဝဲ, အဲးစူးတၢ်စူၤထံ
acid salt	အဲးစူး အံၤသ့
acid treating	ဒူးအိၣ်ဂီၤမၤဟးဂီၤဝဲလၢ အဲးစူး
acidic titrant	အဲးစူးဒူး တဲးတရဲး, ဂၢ်ဆံၣ်ထံအဂံၢ်ပာ်ဖျါ
acidification	တၢ်ခွးအိၣ်ထီၣ် တၢ်အဆံၣ်သဟီၣ်, တၢ်ခွးကဲထီၣ်အဲးစူး
acidimeter or acidometer	တၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢ အယုၣ်သ့ၣ်ညါ အဲးစူးဂံၢ်သဟီၣ်လၢအအိၣ်လၢတၢ်တမံၤမံၤအပူၤ
acidity	တၢ်ပာ်ဖျါ တၢ်အဆံၣ်သဟီၣ်အိၣ်ထဲလဲၣ်, တၢ်ပာ်ဖျါ အဲးစူးအသဟီၣ်ဆူၣ်ထဲလဲၣ်
action	တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ
actinide series	ဂၢ်ဖီလၢအဆူၣ်ခံၣ်ယိၣ်တၢ်ကီၢ်သဟီၣ် လၢအရဲၣ်လီၤသးတခါဘၣ်တခါ
actinium	ရူၣ်ခံၣ်ယိၣ်အဲးထံး, တၢ်တမံၤလၢအလီၤဂၢ်ဒ်စုတီၢ်ထးအကံၢ်အစီ, ဂၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤ ဂၢ်ထံးတမံၤ လၢအဘၣ်တၢ်ပာ်ဖျါအီၤ ဒ်အမ့ၢ်နီၣ်ဂံၢ် ၈၉
activated complex	နီၣ်ခါမံၤပာ်ဖျါကဲထီၣ်ဆူတၢ်တမံၤယီၤလၢ အဟူးဝဲဂဲၤဝဲဒီးကဲထီၣ်တၢ်သ့
activated support	တၢ်ဆီၣ်ထွဲလၢ အဒူးကဲထီၣ်တၢ်မၤနီၣ်နီၣ်
activated water	ထံလၢအဘၣ်တၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်အီၤ ဒီဖျါတၢ်ခွးလဲၤဒီဂၢ်လီၤမ့ၢ်အူတဆံးတက့ၢ်ဆူထံကျါ လၢတၢ်မၤကဆဲးတဆဲးတၢ်ကတုၢ်အါထီၣ်အဂီၢ်
activation	ဒူးဟူးထီၣ်ဂဲၤထီၣ်တၢ်, ဒူးဆူၣ်ထီၣ်တၢ်ဒီးမၤကဲထီၣ်တၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်.

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
activation energy	ဝံင်သဟီင်လၢ အဒူးအါထီင်ဝီင်ထီင်တၢ်ဟူးတၢ်ဝဲၤ တၢ်ဖိးမၤကဲထီင်တၢ်ပတီၢ်
activator	တၢ်ဖိးတၢ်လီတမံၤလၢ အဒူးဟူးထီင်ဝဲၤထီင်တၢ်, အဒူးဆူင်ထီင်တၢ်ဖိးမၤကဲထီင်တၢ်
active centers	တၢ်မူတၢ်ဝဲၤ လီၢ်ခၢၣ်သးတဖၣ်
activity	တၢ်ဖိးမၤဟူးဝဲၤ
activity series	တၢ်ရဲၣ်လီၤသးတခါတၢ်တခါ လၢအဘၣ်သးဒီး တၢ်ဖိးမၤဟူးဝဲၤတကလုၣ်
addition agent	တၢ်တမံၤမံၤလၢ အဘၣ်တၢ်ထၢန့ၣ်အါထီင်အီၤလၢခဲ
addition polymer	တၢ်အမိၣ်ပွၢ်တခါလၢအအိၣ်ဒီးမိၣ်လံၣ်ခယူအက့ၢ်အဝီၤလၢ အဘၣ်တၢ်ထၢန့ၣ်အါထီင်အီၤလၢခဲ
adhesive	တၢ်စဲဘူးလိၣ်သး
adiabatic calorimeter	တၢ်ဖိးတၢ်လီတမံၤလၢ အပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ကိၢ်အတၢ်န့ၣ်လီၤဟးထီင် လၢအထီၣ်ဒူးတၢ်ထူးထီၣ်တၢ်ကိၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆူးသဝံးထီၣ်တၢ်ကိၢ် လၢတၢ်တမံၤမံၤအပူၤ.
adiabatic flame temperature	မ့ၣ်အူလၢတၢ်ကိၢ်သွး လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ကိၢ်အတၢ်န့ၣ်လီၤဟးထီၣ်ဆူအပူၤဒ့ၣ်ဝဲ
adsorb	တၢ်ဟံးန့ၢ်ပၣ်ဖျိၣ်တၢ်ဆူ တၢ်ဖိးဘၣ်ခိၣ်
adsorbent	တၢ်တမံၤမံၤလၢ အဒူးကဲထီၣ် တၢ်ဟံးန့ၢ်ပၣ်ဖျိၣ်တၢ်ဆူ တၢ်ဖိးဘၣ်ခိၣ်
adsorption	ဒူးစဲဘူးလိၣ်သး တၢ်သဝံ မ့တမ့ၢ် တၢ်အထံအနီၣ် လၢတၢ်အကီၢ်လီၢ်တခါခါ အဖီခိၣ် န်သိးကဒူးကဲထီၣ် ဖဲးဘၣ်ဘူတလါ တခါလၢ အကျးဘၢတၢ်
adsorption isobar	အဲးတစီၣ် အၣ်ဆိၣ်ဘါ, လံၣ်တၢ်ပြီၤလၢအဒူးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်ပၣ်ဖျိၣ်အတၢ်လီၤဆီလိၣ်သးဖဲတၢ်ဆိၣ်သနး အိၣ်တပယူၣ် ယီၤအခါ
adsorption isotherm	အဲးတစီၣ် အၣ်ဆိၣ်သ့ၣ်, ဝံင်သဝံအတၢ်ဆိၣ်သနး ဒီး အတယၢ်ယၢ အတၢ်ဘၣ်ထွဲ လၢအတၢ်ထူးထီၣ်တၢ်ကိၢ်လီၢ် ဖဲတၢ်ကိၢ်အိၣ်တပယူၣ်ယီၤအခါ
agent	တၢ်တမံၤမံၤလၢ အဒူးကဲထီၣ်သ့တၢ်အသဟီၣ်တခါခါ
air pressure	တၢ်အတဟီၣ်ဘၣ်သးကလံၤကထၢလၢ ဟီၣ်ခိၣ်အမဲၣ်ဖိးခိၣ်
alcohol	သး
aldehyde	အဲခံၣ်ဟး
alicyclic hydrocarbons	အဲလံၣ်စဲးကလး ဟးဒြိၣ်ကၣ်ဘိၣ်
aliphatic hydrocarbons	အဲလံၣ်ဖဲးကလး ဟးဒြိၣ်ကၣ်ဘိၣ်
alkalescency	တၢ်မၤအသးလၢ အကမိၣ်ကဲထီၣ် အဲၣ်ကၣ်လံၢ်
alkali	အဲၣ်ကၣ်လံၢ်
alkali metal	တၢ်တမံၤမံၤလၢအပၣ်ယုၣ်လၢ ဝံင်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤအနီၣ်ဝံင်ဘၣ်ဘၣ်ကရူၢ် ၁ အပူၤ
alkane	အဲၣ်က့
alkane derivative	တၢ်ဟဲလီၤစၢလၢ အဲၣ်က့
alkaline	လၢအဘၣ်သးဒီး အဲၣ်ကၣ်လံၢ်
alkaline earth metals	တၢ်တမံၤမံၤလၢအပၣ်ယုၣ်လၢ ဝံင်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤအနီၣ်ဝံင်ဘၣ်ဘၣ်ကရူၢ် ၂ အပူၤ
alkene	အဲၣ်လခဲ
alkyl group	အဲၣ်လခါ ကရူၢ်
alkyne	အဲၣ်လခဲ
allotrope	အဲလိၣ်ကြီး, တၢ်အမိၣ်ပွၢ်အက့ၢ်အဝီၤအိၣ်အါန့ၣ်ခဲခါ
allotropy	အဲလိၣ်ကြီးဖဲၣ်, လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်အမိၣ်ပွၢ်အက့ၢ်အဝီၤအိၣ်အါန့ၣ်ခဲခါ
alloy	တၢ်ထူးလီၤဆီတမံၤလၢ ဟီၣ်လၢပနံၣ်ခဲကလုၣ် မ့တမ့ၢ် အစ့ၤကတၢ်ဟီၣ်လၢပနံၣ်ခဲကလုၣ်ဒီးတၢ်ဝဲပၣ်ဖျိၣ်ကဲထီၣ်တၢ်
alpha emission	တၢ်ထူးထီၣ် ရူဒ်ၢ်ယိၣ်အဲးထဲးအဲလဖၣ်ဝံင်ကမ့ၣ်
alpha particle	ရူဒ်ၢ်ယိၣ်အဲးထဲးအဲလဖၣ်ဝံင်ကမ့ၣ်
alternating current	လီၤမ့ၣ်အူတကလုၣ် လၢအဟဲထီၣ်ဖဲ ပုၤစူးကါ ဂ့ၣ်န့ၣ်တၢ်အခါ
alum	လၢၢ်ဆိၣ်
alumina	အလူမီနီၣ်န့ၣ်
aluminate	အလူမီနီၣ်နး

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
aluminum	အလူမီနီယမ်
amalgam	တိုက်ထေးလီဆီတမ်လော၊ မှန်ကျွတ်ရုံပုပ်ဝဲ
amino acid	အမိုင်နိုအိတ်စ် အဲဒါး
ammonia	အမိနုယါ
ammonia liquor	အမိနုယါအထဲ
ammonification	အမိနုယါအတက်ကဲထီပုံ
ammonium	အမိနုယါဂ်
ampere meter	တက်ပီးတက်လီလော၊ အထီပုံခွဲဝဲ လီမုတ်အူအလာတဖုတ် အလဲအိတ်ဆဲးအါဆဲးအါ
amphiprotic	အဲဖဲပရီတူး
amphoteric	အိတ်ယုတ်ဒီး၊ အဲဒါးဒီးဘူး၊ ခဲမဲလောဂ်အပနီပုံ အယီဂဲလီဝဲသုဝဲခဲကပလီဝဲ
amphoterism	အဲဖိတ်တရူးခဲပုံ
analysis	တက်ယီထံနီဖူးသုပုံညါတက်တမံမဲ
analytical balance	စီပီဂ်ဘုတ်ယးဒီး၊ တက်ယီထံနီဖူးသုပုံညါတက်တမံမဲ
analytical chemistry	တက်ယီထံနီဖူးဘုတ်ယး၊ တက်ကူပုံသုဘုတ်ထွဲဒီးဂဲအတက်ဖိတ်တက်လဲတဖုတ်
analytical reagent	တက်တမံမဲလော၊ အဘုတ်တက်ယီထံနီဖူးအီ
angle	တက်အနာဂ်
angstrom	အဲစတရီ
anhydride	အဲဂ်ဟးဒရူး
anhydrous	အဲဂ်ဟးဒရူး
anion	အါရီအမိဂ်
anode	အဲနိုး
antacid	တက်တမံမဲလော၊ အမလီစဂ်ကူအဲဒါးအသဟီပုံ
antienzyme	တက်တမံမဲလော၊ အထီခါ အဲဂ်ဂါဂ်ဘါ
antichlor	တက်တမံမဲလော၊ အဘုတ်တက်စူးကါအီ၊ ခဲသီးကမဟးမဂ်ကွဲဝဲ ကလိဂ်ရူအဘျုတ်အစဲဂ်တဖုတ်
antifebrin	အဲထံပရူပရူဂ်၊ ဂဲကီဂ်လိဂ်တခါလောအလီဂဲဒီးသုပုံလုဂ်
antifoaming agent	တက်တမံမဲလော၊ အကြီဆါ တက်အသဘုတ်ကဲထီပုံတက်
antifreeze	တက်ကြီဆါ ထံကီဂ်လိဂ်အတက်ကဲထီပုံသး
antimatter	အဲထံပရူမဲဂ်တုဂ်၊ တက်မိဂ်ပုဂ်တခါခါဖဲအပပ်ဖိဂ်သးဒီးတက်အသးအကဲတခါအကတီဂ် အကဲထီပုံကုဂ်သဟီပုံ
antimony	အဲထံမိဂ်နီပုံ၊ ဂဲအတက်ဖိတ်လဲတခါလော၊ အဲတီမူးနီပုံဂဲအိတ်စ် ၁၅
antioxidant	အဲထံပရူအီးခဲဒီး၊ တက်ဖိတ်လဲတခါလောအကြီယတ်တက်ထာနုဂ်လီအီးခဲပုံကူဂ်(န)
antiseptic	တက်မာသံတက်ဖိဒဲဖိယာဂ်လော၊ ပထံပရူပရူမဲဂ်တသုဘုတ်တဖုတ်
aqua	ထံတကလုဂ် လာပုဂ်ကညီမာဒူးကဲထီပုံ
aqueous	တက်အထံအနီ အိတ်အါထဲထံမိ
argon	အဲဂ်ကီဂ်
aromatic	အဲရီမဲးတူး
arsenic	အဲဂ်ဆဲးနူး
arsenic trioxide	အဲဂ်ဆဲးနူး၊ ကြဲပုံအီးဆဲး
arsenical	ဘုတ်ယးဒီး၊ အဲဂ်ဆဲးနူး၊ ပပ်ယုတ်ဒီးအဲဂ်ဆဲးနူး
arsenide	အဲဂ်ဆဲးနူး
artificial radioactivity	ရူဂ်ဒီယံအဲထံထဲ လောအဘုတ်တက်မာဒီးအီ
assistant	ပုဂ်မာစာဆီပုံထွဲတက်
association	တက်ကရူကရီ
atmosphere	ကလဲကထာလောအဂါယတ်ဟီဂ်ခိတ်ဖျုဂ်
atmospheric pressure	ကလဲကထာအတက်ဆီပုံတက်လီဘုတ်လဲလော၊ ဟီဂ်ခိတ်မဲဂ်ဖဲးအလီ
atom	အဲးထာဂ်၊ အဲလဲမဲး အကမံဒီဖိအဲဆဲးကတက်၊ လောအဒူးအိတ်ထီပုံ(ဂဲ)အတက်ဆီတလဲခဲမဲးကတက်၊ ကူးကူးအဲဆဲးကတက်လော

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
	အဒူးအိတ်ထီဂ်ဂ်အတင်ဆီတလဲသး
atomic absorption spectrometry	တင်ထီဂ်ဒူးဝဲလတင်မံၤအဖီခိတ် ဘၣ်ယးတင်ဆူးသဝံးထီဂ် တင်ကပီၤအဲးထၢဂ်အိတ်ထဲလဲဂ်အဂုဂ်
atomic bond	တင်လၢအမၤစဲဘူးပပ်ဖျိဂ်ထီဂ် အဲးထၢဂ်တခါဒီးတခါ
atomic mass	အဲးထၢဂ်တဖျိဂ် အတယၢ်အယၢ
atomic mass unit	တင်တယၢ်အယၢ လၢအခိတ်သိးလိတ်သးဒီး 12(Carbon Isotope)အဲးထၢဂ်တဖျိဂ်1/12 အတၢ်ယၢ
atomic pile	အထီမူး မၤ, တင်လၢအဒူးကဲထီဂ်နူကလဲယါ
atomic radius	အဲးထၢဂ်တဖျိဂ်အကဝီၤဒံဝ်
atomic weight	အဲးထၢဂ်တဖျိဂ် အတယၢ်အယၢလၢ အအိတ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးကိးဆဲးကိးကတီၢ်ဒီး
attraction	တင်ထူးန့ၢ်တၢ်
Avogadro's constant	အဂ်ဘိတ်ကါထီ အနီၣ်ဂံၢ်လီၤတၢ်
azeotropic	အဲးစံၢ်ယိတ်ထရီပူး
B	B
baking powder	တင်ကမုၢ်တကလုၢ်လၢ ပုၤစူးကါအီၤလၢ တင်လၢကိတ်အဂီၢ်
baking soda	ဘူးခဆိတ်ဒဂ်, ဆီဒဂ်လၢတဟၢကိတ်အဂီၢ်
balance	ခံခီယတ်ဘးဒ်သိးလိတ်သး, တင်ခံခီအယၢအိတ်ထဲသိးသိး
balanced equation	ဘဲလဲး အံၣ်ခွၢ်ဂျၢဂ်, တင်ထီဂ်ယူလၢအမၤပွဲၤထဲသိးတၢ်
barium	ဘုၣ်ရံၣ်ယၢဂ်
barium carbonate	ဘုၣ်ရံၣ်ယၢဂ် ကၢ်ဘိတ်နံး
barium chloride	ဘုၣ်ရံၣ်ယၢဂ် ကလိတ်ရဲး
barium nitrate	ဘုၣ်ရံၣ်ယၢဂ် နဲးထရဲး
barium sulfate	ဘုၣ်ရံၣ်ယၢဂ် ဆဂ်လဖဲး
barometer	ဘၣ်ရိတ်မံထၢဂ်, နီၣ်ထီဂ်ကလံၤအတၢ်ဆီဂ်သနဲး
barometric pressure	ဘၣ်ရိတ်မံထၢဂ် ဖရၢဂျၢဂ်, တင်ဆီဂ်သနဲးလၢတၢ်ထီဂ်ကလံၤပပ်ဖျိဂ်
base	ဘူး, ဂ်အတၢ်ဖိတၢ်လဲတမံၤလၢ အဒူးကဲထီဂ်ဝဲ အံသ့သ့ ဖဲအလဲပပ်ဖျိဂ်မၤတၢ်ဒီးအဲးစူးအခါ
basic anhydride	ဘူးစူး အၢဂ်ဟဲးဒြီး, ဂ်ပပ်ဖျိဂ်လၢအဘၣ်တၢ်ယုထံၣ်န့ၢ်အီၤဖဲတၢ်ထူးလီၤဖးကွံာ် ဂ်ပပ်ဖျိဂ်ကျိတ်ကျိတ်သးအါခါအကျါ
battery	ဘဲးထရဲၣ်, တင်တမံၤလၢပုၤထၢန့ၢ်ဆူသိလုၣ်, နဂ်ရံၣ်, ကွဲၤလုလီၤဒီးတၢ်အဂၤ လၢအဟ့ၣ်ထီဂ်လီၤသဟီၣ် ဒ်သိးကမၤတၢ်
bauxite	ဘီးဆဲး, လၢဂ်ကပံၣ်
beaker	ဘံၣ်ကၢ်သလၢ လၢအထိးနါအိတ်ဒီးအနီး ဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤလၢ တၢ်ယုမၤကွၢ်တၢ်အဒူးပူၤ
beneficiation	တၢ်ဒူးအါထီဂ်မုၢ်ကျိတ်ၤဝဲၤကွၢ်အတၢ်န့ၢ်ဘျူးခီဖျိတၢ်ထူးကွၢ်တၢ်လၢအလုၢ်အပူၤတအိ ဂ်သ့ၣ်တဖျိဂ်
Benz-aldehyde	ဘဲး အၢဂ်လဒ်ဂ်ဟး, တင်ထံလၢအလွၢ်တအိတ်ဒီးအနၢၤခၢ်ဒ်သိးသ့ၣ်အဲ(လ)မိတ်
benzene ring	ဘဲၣ်ဆူရူ, ခၢ်ဘိတ်ယုဖျိဂ်အတၢ်ဖဲဘူးတရဲးလိတ်အသးဖျိထီဂ်လၢ ဘဲဆူအကျါ ဒီး မိတ်လဲၣ်ခယူလၢန့ၢ်မုၢ်ဆီသ့ၣ်တဖျိဂ်
benzene series	ဘဲၣ်ဆူကလုၢ်လၢ အရဲၣ်လီၤသးတခါဘၣ်တခါ
benzene sulfonic acid	ဘဲၣ်ဆူ ဆဂ်လဖီနဲး အဲးစူး
benzenoid	ဘဲၣ်စိၢ်နွဲး, လၢအအိတ်ဒီး ဘဲဆူအကွၢ်အဂီၢ်
Benzedrine	ဘဲၣ်ဆဲၣ်, ကသံၣ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ (တဖိးသဲးစး) ဒီးကသံၣ်ကူစါယါဘျိဖိသၣ်လၢအတၢ်သးစၢ်ဆၢလီၤမၢ်ကွံာ်(ဖိးသဲးစး)
benzoic acid	ဘဲစိဝူး အဲးစူး
benzyl alcohol	ဘဲၣ်စါ သဲးထံ
berkelium	ဘၣ်ခံၣ်လဲၣ်ယၢဂ်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
beryllium	ဘိုင်ဆူလ်ဗီယာမ်
beta particle	ရူဒ်ဗီယိုက်အဲးထဲးဘိုင်တိုင်ဂ်ကမ္မာ
binary compound	ဘာနရိုင်ဂ်ပင်ဖိုင်
binder	တင်္ဂလီအမာစဲဘူးတင်၊ စဲးဖိကဟင်လီအစာကဒိုင်တင်
binding energy	ဂ်သဟိုင်လီတင်မာစဲးဘူးတင်
biochemical	ဘာဂ်အိုင်ခဲမုကပ်၊ တင်မူတင်မဲဂ်
bismuth	ဘူးစဲး
bleach	ကသံကသီလီအမာဝါထိုင်တင်၊ ဒီးမာဒီတဒါတင်ဆူးတင်ဆါ
blowing agent	ဘလိဉ်အုကူး၊ တင်မိုပုဂ်တင်လီအမာဒူးအိုင်ထိုင်ဆဲအကွင်အဂီဒီဖိုတင်ဒူးအိုင်ထိုင်အကျါအကျဲလီ တင်ဖိတင်လီ သုဂ်တဖင်အလဲဒီဂ်ဘိုင်ဝဲ တင်မာကီထိုင်အတင်ဆီတလဲ
boiler scale	ဘွဂ်လင်စကွ၊ ထဲချီကလင်ထိုင်အတင်ပင်ပနီဂ်
boiling	ထဲကလင်ထိုင်
boiling point elevation	တင်ပနီဂ်လီတင်မာနီဂ်အီဒ်သီးကသုဂ်ညါဘိုင်ထဲကလင်ထိုင် ဟဲထီထိုင်ဆူအဖီခိုင်
bond	စာယင်တင်ခဲမဲကျဲကျဲတပူလီ
bond angle	တင်သနာဂ်လီ တင်စာယင်တင်ခဲမဲအဘာဂ်စာ
bond energy	ဂ်သဟိုင်လီ တင်စာယင်တင်ခဲမဲကျဲကျဲအဂီဂ်
bonding	ကဲထိုင်တင်စာယင်တင်ခဲမဲကျဲကျဲတပူလီ
borax	ဘီရဲး
boric acid	ဘီရူးအဲးစူး
boron	ဘိုင်ရိုင်
boron carbide	ဘိုင်ရိုင်ကပ်ဘီး
boron hydride	ဘိုင်ရိုင်ဟူးဒြီး
boron nitride	ဘိုင်ရိုင်နူးထြီး
boron silicate	ဘိုင်ရိုင်ဆံဂ်လင်ကူး
bottle	ပလီ
Boyle's law	ဘွဂ်အတင်သိုင်တင်ဘျာတင်ပင်ဖျါ
brake fluid	သိတကလင်လီ ပုဂ်စူးကါအီလီ၊ စဲးဖိကဟင်လီ အဒူးဆိကတီတင်
branch-chain	ပုံလဲဘဲထိုင် ဒီဖိုဘူးထီလိင်သးတခါဒီးတခါ
brass	တိုင်ဘီ
brazing	တင်သုတင်ဘိုင်တမဲလီ အမာစဲဘူးတင်ထဲးတဖင်ကဒဲကဒဲ ဒီဖိုမုဂ်အူ
breeder reactor	ဘရဲတင်ရိုင်အဲထာဂ်၊ နယူချဲယါတင်ဖိုင်ဆါလီအဒူးကဲထိုင်တင်နီဖးလီအဲးထီ(မ)နူချဲယူးအတင်ဖိတင်လီ သုဂ်တဖင်
bright-line spectrum	တင်ကပီအကျဲဘီကဲထိုင်ဆူတင်အလွဲကလင်ကလင်လီပထိုင်ဘိုင်သု
brine	အံသင်ထဲလီ အံသင်ပင်အါ
bromine	ဘရိုင်မဲး
bronze	တိုင်သု
buffer	ဘူးဖာဂ်
Bunsen burner	ဘာစင်တဒိုင်အူထိုင်တင်
burette	ဘူရဲး
burning	တင်အိုင်ဂီလင်တင်၊ မုဂ်အူအိုင်တင်
butane	ဘူဂ်တု
butylene	ဘူဂ်တလု
butyl	ဘူဂ်တါ
butyl alcohol	ဘူဂ်တါအသဲးထဲ
butyric acid	ဘူဂ်တရူးအဲးစူး

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
C	C
cadmium	ကဲးဒမ်ဂျာန်
calcination	ခဲလ်ဆဲန်နူရှုန်, မးကိဂ်ထီဂ်တချူးလးအပွဲဂ်လီလးအကတီဂ်
calcite	ခဲလ်ဆဲ, ခဲလ်စိဂ်ယာဂ်ခဲဂ်ဘိဂ်နူးအလးဂ်ဆုံ
calcium	ခဲလ်ဆဲဂ်ယာဂ်
calcium carbide	ခဲလ်ဆဲဂ်ယာဂ် ခဲဂ်ဘး
calcium carbonate	ခဲလ်ဆဲဂ်ယာဂ် ခဲဂ်ဘိဂ်နူး
calcium chloride	ခဲလ်ဆဲဂ်ယာဂ် ကလိဂ်ရဲး
calcium hydroxide	ခဲလ်ဆဲဂ်ယာဂ် ဟးဒြီဆဲး
calcium hypochlorite	ခဲလ်ဆဲဂ်ယာဂ် ဟပိဂ်ကလိဂ်ရဲး
calcium oxide	ခဲလ်ဆဲဂ်ယာဂ် အီးဆဲး
calcium phosphate	ခဲလ်ဆဲဂ်ယာဂ် ဖီးစဖူး
calcium sulfate	ခဲလ်ဆဲဂ်ယာဂ် ဆဲဂ်လဖူး
californium	ခဲလ်ဆဲဂ်နီဂ်ယာဂ်
calomel	ခဲလိဂ်မဲဂ်
calorie	ခဲလိဂ်ရဲဂ်, တဂ်ထီဂ်အတီလး တဂ်အိဂ်တမံထူးထီဂ်တဂ်ဂ်တဂ်ဘိအသဟီဂ်ထဲလဲဂ်
calorimeter	ခဲလိဂ်ရဲဂ်မံထာဂ်
camphor	ခဲဖာဂ်, တဂ်အသးအကဲဂ်ဝါတခါလးအအိဂ်ဒီးတဂ်နာလးအဆူဂ်, တဂ်သူအီလးကသဲဂ်ဖိဂ်, ပုလးဖူးစတဲးဒီးပုလးပတ်လးတဂ်ကူတဂ်သီးအကျါ ဒီးသီးကကြီယတ်တဂ်ဖိလဲလဲဖိယာဂ်
capacity	တဂ်သူတဂ်ဘိဂ်လးကနဂ်ပာဂ် မုတမုဂ်ကမးတဂ်တမံမံ, တဂ်အနီဂ်ဂ်နီဂ်ဒူးပွဲလးပွဲလးလးဖဲကဟဲဂ်တဂ်မးလီဂ်တခါ
carbide	ကဲဂ်ဘး
carbocyclic	ကဲဂ်ဘိဂ်စါကလူး
carbohydrate	ကဲဂ်ဘိဂ်ဟးဒြီး
carbonic acid	ကဲဂ်ဘိနူးအဲးစူး
carbon	ခါဘာဂ်
carbon black	ခါဘာဂ် အသူ
carbon cycle	ခါဘာဂ် အတဂ်လဲလဲတရဲးသး
carbon dioxide	ခါဘာဂ် တာဂ်အီးကဆဲး
carbon disulfide	ခါဘာဂ် တာဂ်ဆဲဂ်လဖူး
carbon monoxide	ခါဘာဂ် မိဂ်နီးဆဲး
carbon tetrachloride	ခါဘာဂ် တဲးထြဲဂ်ကလိဂ်ရဲး
carbonate	ခဲဂ်ဘိနူး
carbonic acid	ခဲဂ်ဘိဂ်နူး အဲးစူး
carboxyl	ခဲဂ်ဘိဂ်စါ
carboxylic acid	ခဲဂ်ဘိးစလူး အဲးစူး
carburation	ခဲဂ်ဘူဂ်ရဲရဲဂ်
carcinogen	တဂ်တမံလဲလဲလဲလဲ အဒူးကဲထီဂ် ခဲစဲဂ်တဂ်ဆါသုဝဲ
carrier	ပုလးတဂ်ဂါ မုတမုဂ် တဂ်တမံလဲလဲလဲလဲအစိဂ်တဂ်ခါခါ
catalyst	ကဲးတလူး, တဂ်လးအဒူးမးချ ငူးမးဆူဂ်ထီဂ်တဂ်
catenate	ကဲးတဲးနူး
cathode	ကဲးသီး
cell	စဲလ်, တဂ်အပီးအလီတခါလးအကထူးထီဂ်လီလွဲလဲကျါ
Celsius scale	စဲလဆဲယဲးစကူ, တဂ်နီဖူးတမံလး တဂ်ထီဂ်ဒူးတဂ်ကိဂ်တဂ်ခဲဂ်အိဂ်ထဲလဲဂ်ထဲလဲဂ်အဂီဂ်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
centigrade	စဉ်တင်ကရူး, တင်နီဖးတမံလၢ တင်ထီၣ်ခွးတင်ကီၣ်တင်ခုၣ်အိၣ်ထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်အဂီၢ်
centimeter	စဉ်ထံၣ်မံထာၣ်, တင်နီဖးတမံလၢ တင်ထီၣ်ခွးတင်အထီၣ်ထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်အဂီၢ်
centrifugation	စဉ်ထီၣ်ဖျါက့ၤၤ
centrifuge	စဉ်ထီၣ်ဖျါ
cerium	စံရံၣ်ယာၣ်
cesium	စံစံၣ်ယာၣ်
chain	ထး သွဲ
chain reaction	ထး သွဲအတၢ်ခီဆၢ
change	တၢ်ဆီတလဲသး
chelate	ခံၣ်လုး
chemical bond	ခဲမံကၢၣ် ဘီ, တၢ်စၢယးလိၣ်သးလၢဂၢၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ် အသိးအကျါ
chemical equation	ခဲမံကၢၣ် အံၣ်ခွၤၤ, ဂၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်မၤထဲသိးပုၤသိး
chemical equilibrium	ခဲမံကၢၣ် အံၣ်ခွၤလုၣ်ဘယၢၣ်, ဂၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအတၢ်ထဲသိးပုၤသိး
chemical property	ဂၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤ အစိကမီၤအလုၢ်အပူၤ
chemical reaction	ဂၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်ပၢ်ဖျါတုးဂဲၤဒီး ဒူးကဲထီၣ်တၢ်တမံမံၤ
chemisorption	တၢ်ဒူးစဲဘူးလိၣ်သးလၢ တၢ်တမံမံၤအဖဲးဘၣ်ခိၣ်လိၤ ဒီဖျါ ခဲမံကၢၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါတခီ
chemistry	ခဲမုးစၢၣ်, တၢ်ယုသ့ၣ်ညါမၤလိၣ်ဂၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤ ကသံၣ်ကသီဒီး ကလံၤအသးအကၢ်တဖၣ်လၢ အပၢ်ဖျါအသး မုတမုၢ်ဘၣ်ထွဲလိၣ်သးအဆၢကတီၢ်န့ၢ် အစိကမီၤအိၣ်ထီၣ်ခိၣ်လဲၣ်, အစၢဟဲထီၣ်ခိၣ်လဲၣ်အဂ့ၢ်
chlorate	ကျိၣ်ရူး
chloride	ကျိၣ်ရဲး
chlorine	ကျိၣ်ရူ
chlorine dioxide	ကျိၣ်ရူ တၢ်အီးကဆဲး
chlorite	ကျိၣ်ရဲး
chloroform	ကျိၣ်ရိၣ်ဖိ
chlorohydrin	ကျိၣ်ရိၣ်ဟဲးဖြူ
chromatography	ခြိၣ်မတီၣ်ကရဲးမံၣ်
chrome green	ခြိၣ်, ကသံၣ်ခဲၣ်ကမူၣ်အလွၢ်လိၤလၢအအိၣ်ယုၣ်ဒီး ခရီမုယၢ်ဂၢ်ဖျါ
chromic acid	ခြိမုး အဲးစူး
chromium	ခြိၣ်မံၣ်ယာၣ်
chromium sulfate	ခြိၣ်မံၣ်ယာၣ် ဆၢၣ်လုး
circuit	စါကူး, လီယွၤကျိၤလၢအအိၣ်ဒီးလိပျံၤတဖၣ် ဒီးတၢ်အပိးအလီအလၢအပုၤ
citric acid	အဲးစူးအိၣ်လၢတၢ်ဆံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ပူၤ လၢအဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဆံၣ်ရီၣ်
clamp	တံၣ်ယၢ်တၢ်ယံးယံးဒီးသိးသူးအသးအသုတသုအဂီၢ်
classical mechanics	တၢ်မၤလိၣ်နီၣ်ခိၣ်က့ၢ်ဂီၤအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ
clay	တီၣ်ခိၣ်ကပံၣ်လၢအစဲဘူး
cobalt	ကိၣ်ဘီး
coefficients	ခိၣ်အံၣ်မံၣ်, နီၣ်ဂံၢ်သံ
colligative properties	ခိၣ်လံၣ်က့ၢ် ပရီၤတံ
collision	တၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်ထံးလိၣ်အသး
colloid chemistry	ခိလွဲး ခဲမုးစၢၣ်
colorant	ကသံၣ်လၢ တၢ်ဘၣ်စူးကါအီၤဒ်ကဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်အလွၢ်လိၤလၢအလီၤဘၣ်ဝဲ
colorimeter	ခၢ်လၢၣ်ရံၣ်မံထာၣ်
columbium	ခလဲဘံၣ်ယာၣ်
combination	တၢ်ပၢ်ဖျါတၢ်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
combined gas laws	တၢ်ဘျၢတဖၣ်လၢ အဘၣ်ယးဒီး ဂၢ်သဝံပၣ်ဖှိၣ်အဂ့ၢ်
combustion	မ့ၣ်အူအိၣ်တၢ်, တၢ်အကျိၤအကျဲဖဲဂၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ် ပၣ်ဖှိၣ်ယၢယုၣ်သးဒီးအိးစ့ၣ်ကွၢ် လၢကလံၤကျိၤဒီး ဝုးအိၣ်ထီၣ်မ့တမ့ၢ် ထူးထီၣ်တၢ်ကိၢ်ဒီးတၢ်ကပီၤ
common ion effect	အါရီၤခွဲၣ်တၢ်မၤအသး
complex	လၢတၢ်ကန့ၢ်ပၢ်အဂီၢ်ကီၢ်, လၢအဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်ဒီးတၢ်အကလုာ်ကလုာ်
complex ion	တၢ်ပၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢဘၣ်ယးတၢ်တမံၤမံၤ, အါရီၤအတၢ်ကျဲၣ်ကျိၤလၢတၢ်န့ၢ်ပၢ်အိၣ်ကီၢ်
component	တၢ်အကုၤအကူၤအိၣ်မံၤအကျိၤတမံၤ
composite	ဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်လၢ တၢ်အကုၤအိၣ်အိၣ်မံၤ
composition	တၢ်ပၣ်ဖှိၣ်အကလုာ်တဖၣ်လၢ လိၣ်ဘၣ်ဒ်သိးအကကဲထီၣ်တၢ်တမံၤမံၤအဂီၢ်
compound	တၢ်အသးအကၢ်တမံၤလၢ အကဲထီၣ်သးဒီးဖျိၣ်ဂၢ်အတၢ်မၤဆၢက့ၢ်တၢ်လၢ အမိၢ်ပုၢ်ခဲမံၤ ဒီးအါန့ၣ်အန့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်အအါအစ့ၤလၢ အလီၤတံၢ်
compressed gas	ဂၢ်သဝံလၢ အဘၣ်တၢ်ဆီၣ်တၢ်ယးအိၣ်
concentrated solution	တၢ်အသးအကၢ်အထဲတမံၤမံၤလၢအအိၣ်ဒီး တၢ်အဂံၢ်အဘိၣ်ဆူၣ်
concentration	တၢ်အသးအကၢ်တမံၤမံၤ အတၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်
conceptual definition	တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ပညီ
condensation	တၢ်အကျိၤအကျဲဖဲဂၢ်သဝံလဲလိၣ်အသးဆူတၢ်အထဲ
condensation polymer	ကိၣ်ဒ်ဒ်စ့ၣ်ပီၢ်လံၤမၢ်, ပီၢ်လံၤမၢ်လၢအကဲထီၣ်အသးဒီးဖျိၣ်ဂၢ်သဝံလဲလိၣ်အသးဆူတၢ်အထဲအခါ
condensation reaction	တၢ်ဟူးတၢ်ဂံၤလၢ အအိၣ်ထီၣ်ဖဲဂၢ်သဝံလဲလိၣ်အသးဆူတၢ်အထဲအဖၢမုၢ်
conduction	တၢ်မၤအသးကျိၤကျဲဖဲတၢ်ကိၢ် မ့တမ့ၢ် လီၤသဟီၣ်လဲၤဒီးဖျိၣ်တၢ်အပီးအလီၤတမံၤ
conductivity	စိကမိၤလၢ တၢ်ကိၢ်မ့တမ့ၢ် လီၤသဟီၣ်လဲၤဒီးဖျိၣ်တၢ်အပီးအလီၤတမံၤ သ့ဝဲ
conductor	တၢ်အမိၢ်ပုၢ်လၢ အပျဲလီၤသဟီၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ကိၢ်လၢအကလဲၤဒီးဖျိၣ်အိၣ်
configuration	ခိၣ်ဖဲ နဲၣ်တြုၤဂျၢၣ်, မိၣ်လံၣ်ခယူၤအကျိၤအိၣ်ဒီးအဲးထၢၣ်သၢနၢၣ်သၢထံးလၢအဂၢ်အကျိၤ
configurational formula	ခိၣ်ဖဲနဲၣ်တြုၤဂျၢၣ် ဖီၣ်မ့ၣ်လၢ, အဲးထၢၣ်သၢနၢၣ်သၢထံးအဂၢ်အကျိၤလၢအအိၣ်ဖဲမိၣ်လံၣ်ခယူၤအကျိၤအကျိၤအကျိၤ
conformation	တၢ်မၤကဲထီၣ်တၢ်တမံၤမံၤအကျိၤအကျိၤ
Congo red	ဂၢ်ထဲအလွၢ်ဂီၤယးလၢအဘၣ်တၢ်ဆိးကါအိၣ်ဖဲတၢ်ထီၣ်ကွၢ်မၤကွၢ်ဂၢ်အတၢ်ဖိတၢ် လံၤသ့ၣ်တဖၣ်အခါ
conjugate pair	ခိၣ်ကျဲၣ်ကုးဖဲ, မိၣ်လံၣ်ခယူၤဖျိၣ်လၢအအိၣ်ဖဲဖျိၣ်လဲၣ်ထီၣ်ကွၢ်နဲၣ်အဲးထၢၣ်သၢနၢၣ်သၢထံးလၢအဘၣ်စၢၤ
conservation	တၢ်ပၣ်ကီၤယၢ်တၢ်, တၢ်ဟူးဂဲၤဖဲမၤလၢ အဒိတဒၢတၢ်တမံၤမံၤလၢ ဟးဂီၤခီလီ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဟးဂီၤကွၢ်
conservation of charge	ဘၣ်ယးဒီး ခုး အတၢ်ဒုးလိၣ်ထီၣ် မ့တမ့ၢ် မၤဟးဂီၤတသ့ဘၣ်အဂ့ၢ်, သန့ပၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်မၤလီၤဖျိၣ်အကျိၤအကျိၤ အပူၤလီၤသဟီၣ်ပၣ်ဖှိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဂၢ်ဂၢ်ကျိၤကျိၤ
constant	လီၤတံၢ်ဝဲဒီးတဆိတလဲအသးဘၣ်
constant composition law	တၢ်ဘျၢဘၣ်ယး တၢ်ပၣ်ဖှိၣ်အကလုာ်တဖၣ်လၢ လိၣ်ဘၣ်ဒ်သိးအကကဲထီၣ်တၢ်တမံၤမံၤအဂီၢ် မၤသးလီၤတံၢ်လီၤဆဲးဒီးဆိတလဲသးတသ့ဘၣ်အဂ့ၢ်
constituent	တၢ်အကုၤအိၣ်လၢအအိၣ်ပၣ် လၢတၢ်မိၢ်ပုၢ်တမံၤမံၤအပူၤ
container	တလၢ, ပလီ, ဒီးဂုၤဂၤ, လၢပုၤဒၢန့ၣ်ပၣ်ဖှိၣ်တၢ်သ့ မ့တမ့ၢ် ပုၤဆူၤထီၣ်ဆူၤလီၤအိၣ်သ့
contaminant	တၢ်တမံၤမံၤလၢအဟဲယၢယုၣ်အသးလၢ တၢ်ချၢ
continuous spectrum	တၢ်ကပီၤအလွၢ်ဘိတဖၣ်လၢ အထွးထီၣ်တဆိတတီၢ်နီတဘျီ
controlled equipment	တၢ်ပီးတၢ်လီ လၢအိၣ်လၢ တၢ်ပၢတၢ်ဆူၤအဖိလၢ
conversion factor	ကိၣ်ဘိၣ်ဂွၢ်ထၢၣ်, တၢ်ချဲးယုလၢအပၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်ဝဲယူၤနးလီၤဆိခဲအတၢ်ဘၣ်ထွဲ
coordinate covalent bond	ကိၣ်အိၣ်နးကိၣ်ဘုလဲးဘီ, အဲးထၢၣ်ခဲဖျိၣ်ကဲထီၣ်သး ဖဲ အဲးထၢၣ်တဖျိၣ် ဟ့ၣ်နီၤလီၤ အံၣ်လဲးထီၣ် တစူၤဆူၤအဲးထၢၣ်အဂၢ်တဖျိၣ်
copolymer	ကိၣ်ပီၢ်လံၤမၢ်, ပီၢ်လံၤမၢ်လၢအကဲထီၣ်သးဒီးဖျိၣ်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
	မိနိုနိုမုဂ်လၢအယူနံးလီၤဆီလိာ်သးခဲဖျါပာ်ဖျါထီၣ်သးအယီ
copper	တိာ်ဂီၤ
cork	နီၣ်ဆွဲယာ်, ခိၣ်ကး
corrosion	လၢအဟးဂီၤကယိကယိ, တဆိဘၣ်တဆိ
covalence	ခိၣ်ဘုလဲး, တၢ်ဟ့ၣ်ခိၣ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤအဲၣ်လဲးထြီၣ်တစူၢ်လၢအဲးထၢၣ်အဘၢၣ်စၢၤ
covalent bond	ခိၣ်ဘုလဲး, တီ, မိၣ်လဲၣ်ခယူအတၢ်စၢၤယာ်လိာ်အသးလၢအအိၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ခိၣ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤအဲၣ်လဲးထြီၣ်တစူၢ် လၢအဲးထၢၣ်အဘၢၣ်စၢၤ
covalent molecule	ခိၣ်ဘုလဲး မိၣ်လ့ၢ်ကျဲး တၢ်ဟ့ၣ်ခိၣ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤအဲၣ်လဲးထြီၣ်တစူၢ်လၢအဲးထၢၣ်အဘၢၣ်စၢၤအမိၣ်လဲၣ်ခယူ
cover	မၤဘၢတၢ်
cracking	တဲၤဖးအသးမ့တမ့ၢ်ကဲထီၣ်အက့အခိ
cresol	ခရဲစီၣ်
critical mass	ခရဲတုးကဲၣ် မး, တၢ်ဖိတၢ်လဲၤလၢကမၤပိာ်ဖးတၢ်လၢတၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤအစ့ၤကတၢ် ဒ်သိးကပၤယာ်န့ၣ်ကလဲယါတၢ်ဖျါဆါ မၤသကိးတၢ်အထးသွဲ
critical point	ခရဲတုးကဲၣ် ဖွဲး, လဲာ်တီၤပြဲအဖိခိၣ်န့ၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ဂၢ်ထံ ဒီးဂၢ်သဝဲခဲခါအံၤ အတယၢ်အိၣ်ပွဲၤသိးသိးအယီ တညီၤလၢတကမၤလီၤဖးအီၤ
critical pressure	ခရဲတုးကဲၣ် ဖရဲၣ်, ဂၢ်သဝဲအတၢ်ဆီၣ်သနဲးအိၣ်ဖဲတၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘျီအကတီၢ်
critical temperature	ခရဲတုးကဲၣ် ထဲပရဲၣ်, တၢ်ကိာ်နီၢ်ထီၣ်အဲၣ်ဖဲတၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘျီအကတီၢ်
crucible	ခရဲစံးဘၢ, ဖဲတၢ်ကိာ်နီၢ်ထီၣ်ထီအခါ ထးမ့တမ့ၢ် ဟီၣ်ကတုးသ့ၣ်တဖၣ်ကပျီၤလီၤ
crystal	ခရဲစတဲၣ်, လၢဂီၤဖျါဆ့
crystallization	ခရဲစတဲၣ်လၢဂီၤစ့ၣ်, မၤကဲထီၣ်အီၤဒ်လၢဂီၤဖျါဆ့အသိး
cubic centimeter	ကျဲးဘူး စဲၣ်ထံၣ်မဲထၢၣ်
curium	ဉူၣ်ရဲၣ်ယၢၣ်
current	လီၤယွၤကျိၤ
curve	တၢ်အက့ၣ်ကျိၤလၢအဘျီ
cyanogen	စၢ်ယာ်ခိၣ်က့ၣ်
cyclic compound	စါကလး ခိၣ်ပီ, ဂၢ်ပာ်ဖျါလၢအအိၣ်ဒီး အဲးထၢၣ်တၢ်ပာ်ဖျါသးဒီးအဲးထၢၣ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကဝီၤ
cycloalkane	စၢ်ကလိာ်အိၣ်လက့
cyclohexane	စၢ်ကလိာ်ဟးစု
cyclotron	စၢ်ကလိာ်ကြိၣ်
D	D
data	တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကစီၣ်တဖၣ် လီၤဆီဒၣ်တၢ်ဖဲအဘၣ်တၢ်ကွၢ်ယုသ့ၣ်ညါအီၤလၢ ကစံၣ်ညီၣ်တဲာ်တၢ်အဂီၢ်
decay rate	တၢ်ဟးဂီၤတၢ်အယီၢ်
decomposition	အုၣ်သံကျဲၣ်သံ, ဘၣ်တၢ်မၤဟးဂီၤအီၤကယိကယိလၢန့ၣ်အတၢ်မၤအသး
decrepitude	ဂံၢ်ဘါစၢ်လီၤ မ့တမ့ၢ် ဟးဂီၤထီၣ်ဝဲ ဒီဖျါတၢ်ဆါကတီၢ်ယာ်ထီၣ်ဝဲအယီ
definition	တၢ်အခိပညီၤလီၤတၢ်လီၤဆဲး
dehydrating	မၤစ့ၤလီၤထံလၢအိၣ်သးလၢ တၢ်တမံၤမံၤအပူၤ
dehydration	ထံလၢအိၣ်သးလၢတၢ်တမံၤမံၤအပူၤ ဆဲးစ့ၤလီၤဝဲ
dehydrogenation	ခိၣ်ဟးဒြီၣ်ကူးန့ၣ်, ဂၢ်အတၢ်ဖျါဆါလိာ်သးလၢအအိၣ်ဒီး တၢ်ထူးထီၣ်ကွဲာ် ဟဲၣ်ထြီၣ်ကွဲာ်န့ၣ်လၢ မိၣ်လဲၣ်ခယူအကျါ
deionized water	ထံလၢအဟဲကဲထီၣ်ဝဲ ဖဲအဘၣ်တၢ်ထူးစ့ၤလီၤကွဲာ် အါရီ လၢအပူၤဝဲလီၤခဲ
deliquescence	ဆူးသဝဲထီၣ်ထံကမူၣ်ဖိတဖၣ်လၢ ကလဲၤကျါဒီးကဲထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်အထံ
delivery tube	ဒလဲာ်ဘရဲၣ်ကျဲး, ပီၤဘိလၢအဆုၤဒီဖျါတၢ်ဖိတၢ်လဲၤ
denatured alcohol	ခိၣ်န့ၣ် အဲၣ်လဲၣ်ဟီ, ဂၢ်သံးလၢအစ့ၢ်အပျါအိၣ်
density	အတယၢ်လၢ
depression	တၢ်အမဲာ်ဖဲခိၣ်လၢအဖျါန့ၣ်ဒီးတၢ်ဝဲတရံးအီၤမ့ၣ်ကလဲၤအတၢ်အိၣ်သးဖဲကလဲၤ

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
	အတင်ဆီညီသန့်စဉ်
derivative	အတင်ဟဲလီၤစၢၤ
destructive distillation	တံင်စကြဲးတူး တူးစတဲင်လုရဲင်၊ မၤကဘျဲင်လီၤတၢ်ကိၢ်လိၢ်ခိဖျိဟ့ၢ်တၢ်ကိၢ်လၢတၢ်ဝိးတၢ်လိကးတံင်ယၢ်သးအပူၤ ဒီးဟံးန့ၢ် အသဝံလၢအဟးထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်
detergent	တံင်တၢ်ကွဲး (တၢ်အထံ, အကမူၣ်လၢမၤကဆီတၢ်)
deuterium	တူၣ်ထရဲၣ်ယၢ်
deuteron	တူၣ်ထရဲၣ်ရီၢ်
developing agent	တံင်ပဲလီၤပု အကွဲး, တၢ်လၢအမၤဒူးကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်တၢ်
dextrorotary	တဲၣ်စကြီၣ်ရီၤထုၤထရဲၣ်
dialysis	တၢ်အါလူးစူး, မၤလီၤဖးတၢ်ဖိတၢ်လံၤခဲမံလၢထံကျိခိဖျိဒူးလဲၤခိၣ်တၢ်အသလိၣ်အကံၢ်အစီအိၣ်ဝဲ အသိး
diamond	တၢ်မျၢၢ်ဝါဆုံ
diatomic gas	တၢ်အတီမူး တၢ်အသဝံ
diborane	တဲၣ်ဘိၣ်ရူ, ဝဲသဝံလၢအစုၣ်အပျၢ်အိၣ် ဒီး ပၢ်ဖျိၣ်ဆၢမၤသကိးတၢ်ညီ
dicarboxylic acid	တဲၣ်ကၢ်ဘီးစလူး အးစူး
diffusion	လၢအပြုၤသကူၤတၢ်ပူၤ, လၢအရၢၤလီၤအသး
dihydroxy alcohol	တဲၣ်ဟကြီၣ်ဆဲၣ် အဲၣ်လကိၣ်တီ
diluent	ထံလၢဘၣ်တၢ်ထၢန့ၣ်အိၣ်ဒီးသိး ကမၤစၢ်လီၤဂံၢ်ဘိၣ်လၢအအိၣ်ပၢ်စၢ်လၢတၢ်အထံအနီၣ်တခါခါအပူၤ
dilute solution	တဲၣ်လူးစလုရူ, တၢ်ကျဲၣ်ကျီထံ
dimethyl	တဲၣ်မံၢ်သါ
dinitrobenzene	တဲၣ်နဲၣ်ကြီၣ်ဘိၣ်စု
di-olefin	တၢ်အိၣ်လဲဖျၢ်
dioxide	တဲၣ်အိးဆဲး
dipole	တဲၣ်ဖိ, ထးနီၤလၢအထူးလီၤသးဒီးအဝံၣ်ပွဲၤသိးခဲခါဘၣ်တၢ်ပၢ်ယံၤအိၣ်
direct combustion	တၢ်ရဲး ဒိၣ်ဘးရဲၣ်, အူအိၣ်တၢ်လီၤလီၤတီတီ
direct combustion reaction	တၢ်ရဲး ဒိၣ်ဘးရဲၣ် ရဲၣ်အဲးရဲၣ်, အူအိၣ်တၢ်လီၤလီၤတီတီအတၢ်ပၢ်ဖျိၣ်ဆၢမၤသကိးတၢ်
direct current	လီၤယွၤကျိၤလၢ အလဲၤလီၤဝဲလီၤလီၤဆူတၢ်လဲၤကျဲၣ်တကပၤ
displacement	ပၢ်လဲလိၣ်ဝဲအသးဒီးတၢ်ဂုၢ်တၢ်ဂၤ
disproportionation	တၢ်ဘၣ်ထွဲလိၣ်အသးလၢ တၢ်တမံၤဆူတၢ်အၤတမံၤလၢ တၢ်အိၣ်အလဲၣ်, တၢ်အိၣ်အသးပွဲၤအံၤပွဲၤန့ၤဒီးဂုၤဂၤ ဆီတလဲဘၣ်အသး
dissociation	ဒူးတုၣ်ကွဲၣ်တၢ်ဘၣ်ထွဲလိၣ်သး
distillate	တူးစတလူး, တၢ်အစီထံကဲထီၣ်အသး
distillation	တူးစတလုရဲၣ်, ဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အစီထံ
dolomite	တီၢ်လိၢ်မဲး, တၢ်ကိၢ်လိၢ်ကပီၤလၢအအိၣ်ယုၣ်ဒီး ခဲလံစံၣ်ယၢ် ဒီးမဲကနဲၣ်စံၣ်ယၢ်ခဲဘိၣ်
donor	ပူၤလၢအဟ့ၣ်တၢ်သ့ ဆူပူၤအၤအအိၣ်
dope	တၢ်အထံတမံၤလၢအထံပံၣ်ဝဲ ဘၣ်တၢ်သ့အိၣ်ဒီးအမ့ၢ်ဖဲးဖိကဟၣ်အသိ
dot diagram	တၢ်တကျိၤဒိလၢ အဘၣ်တၢ်ပၢ်ဖျိၣ်အိၣ်လၢ တၢ်ပနီၣ်အဖျၢ်ဆဲးဆဲးဖိသ့ၣ်တဖၣ်
double bond	တဲဘၢ် တီ, တၢ်စဲဘူးလိၣ်သးခဲဘျီ
double pan balance	တဲဘၢ် ဖဲ ဘဲလဲး, ခဲခွဲၣ်
double replacement	တၢ်ဘၣ်ဆီတလဲအလိၣ်ခဲဘျီ
ductility	တဲးဉူလတံၢ်, တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအဆဲးဒီးအထူးပယွဲၤထီၣ်သးဘၣ်ဆၢတဲၣ်တသ့
dynamic equilibrium	တဲၢ်နဲးမူး အံၣ်ခွဲၣ်လုၣ်တြၢ်, တၢ်ကဲထီၣ်သးအဖၤမုၢ်အခါတဲထဲသိးတုၤသိးလိၣ်သး
dysprosium	တူးစဖျိၣ်စံၣ်ယၢ်,

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
E	E
effective collision	အဖဲးတူး ဒိန်လံရှ်, တၢ်ဘၣ်ထံးလိာ်သးတုၤလီၤတီၤလီၤ
effervescence	တၢ်အသၢ်ထူၣ်ဖျးထီၣ်လၢ တၢ်အထံပူၤ
efflorescence	အဲးဖလီၤရၢဖဲး, အံၣ်သၢ်ထီၣ်ပၢၢ်ဆူတၢ်ချါ
einsteinium	တၢ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီမိၣ်ပုၣ်တဖၣ်လၢ ပှၤကူၣ်သုၤလၢအယုမၤလိာ်ဂံၢ်သတီၣ် အဲလဘးအါစတါ ထူးထီၣ်တ့ၢ်ဝဲ
electric current	လီၤယွၤကျိၤ
electrical conductivity	လီၤအတၢ်သုၣ်န့ၣ်လီၤဆူ တၢ်ခါခါအပူၤ
electrochemical	အံၣ်လဲးထရီၣ် ခဲမဲးကၢၣ်, ဂၢ်လီၤသတီၣ်
electrochemical cell	အံၣ်လဲးထရီၣ် ခဲမဲးကၢၣ် ဆဲလ်, ဂၢ်လီၤသတီၣ်ဆဲလ်
electrochemistry	အံၣ်လဲးထရီၣ် ခဲမဲးစကြိုၣ်, တၢ်မၤလိာ်ဂံၢ်သတီၣ်
electrode	အလဲးကြီး, လီၤသတီၣ်န့ၣ်လီၤပီးလီၤ
electrode position	အလဲးကြီး ဖိၣ်စုၣ်, လီၤသတီၣ်န့ၣ်လီၤပီးလီၤအတၢ်အိၣ်သး
electrolysis	တၢ်မၤလီၤဖးတၢ်ခီဖျိ လီၤသတီၣ်
electrolyte	တၢ်အထံတမံၤလၢ အပၣ်ဖျိၣ်လိာ်ဂံၢ်ဘါသ့ဝဲ
electrolytic conduction	အလဲးကြိုၣ်လူးတူး ကိၣ်တဲးရှ်, တၢ်လၢအဒူးလဲၤန့ၣ်လီၤလီၤသတီၣ်
electrolyze	ဟးဂီၤဒၣ်ဝဲတဖဲးဘၣ်တဖဲး ဖဲတၢ်မၤလီၤဖးတၢ်ခီဖျိ လီၤသတီၣ်ဝဲၤအလီၢ်ခဲ
electromotive force	ဖိၣ်တၢ်ရှ် လီၤဆီလိာ်သးအယီ ဂံၢ်ဘါလီၤဖျါထီၣ်လၢ လီၤယွၤကျိၤအပူၤ
electromotive series	အံၣ်လဲးထရီၣ် မိတူးစံရံ, လီၤယွၤကျိၤပိာ်ထွဲထီၣ်အခဲ
electron	တၢ်အသတီၣ်အဆဲးကတၢ်တမံၤ
electron configuration	အံၣ်လဲးကြိုၣ် ဒိန်ဖံၣ်ကြၢၣ်ရၢၣ် အံၣ်လဲးကြီးအက့ၢ်အဂီၤ
electronegative	အံၣ်လဲးကြိုၣ် နဲးကတူး, အံၣ်လဲးကြီးစ့ၤလီၤ
electronegativity	အံၣ်လဲးကြိုၣ် နဲးကတူးတၢ်, အဲးလဲးကြီးစ့ၤလီၤအတၢ်ထီၣ်
electropositive	အံၣ်လဲးကြိုၣ် ပီးစတူး, အံၣ်လဲးကြီးအါထီၣ်
electrostatic force	အံၣ်လဲးကြိုၣ် စတဲးတုၤအဂံၢ်အဘါ
electrovalence	အံၣ်လဲးကြိုၣ်ဂၢ်စီအတၢ်ပၣ်ဖျိၣ်
electrovalent bonding	အံၣ်လဲးကြိုၣ်ဂၢ်စီအတၢ်ပၣ်ဖျိၣ်အတၢ်ဘျးစဲ
element	အဲလမဲး, ဂၢ်စီ
elevation	တၢ်တမံၤမံၤ ဟဲသုးထီၣ်ဆူ အဖီဒိၣ်
empirical formula	အံၣ်ပရံးကၢၣ် အကျိၤအကျဲ
emulsion	အံၣ်မဲၤရူ
endothermic reaction	ဂၢ်အတၢ်ဟူးဂဲၤဖဲးမၤတၢ် ခီဖျိ တၢ်ဆူးတဝဲးထီၣ် တၢ်ကိာ်အိၣ်လၢတၢ်ကပိာ်တပၤ
endpoint	တၢ်အကတၢ်အပနီၣ်
energy level	ဂၢ်သတီၣ် အတီၤ
enthalpy	အဲသဲၣ်ဖံၣ်
enzyme	အဲၣ်စါ
epoxy resin	အံၣ်ပီးစံၣ် ရၢၣ်စုၣ်
equation	ကျိၤကျဲအတၢ်ပၣ်ဖျိၣ်လၢ ခဲဒီယာ်ဘး အစၢအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒ်သီးသီးအဂ့ၢ်
equilibrium	တၢ်အိၣ်အသးခဲဒီလၢအလီၤတယၢ်ထံးသီးလီၤဆီဒၣ်တၢ် တၢ်ထီၣ်ခါ (မ့)တၢ်လၢအလုၢ်ဘါ စိကမီၤတၢ်ခဲဒီအဘၢၣ်စၢၤ
equilibrium constant	တၢ်ထံးသီးတုၤသီးတပယုာ်ဖီ
equipment	တၢ်ပီးတၢ်လီ
equivalent	လၢအပွဲၤသီးသီးလိာ်သးလၢအလုၢ်အပူၤ, နီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒူး, အဒီပညီ, တၢ်အကါဒိၣ်ဒီးအဂ့ၤအဂၤ
equivalent masses	လၢအပွဲၤသီးသီးလိာ်သးလၢ တၢ်အတယၢ်ယၢတဖၣ်
erbium	အါဘဲၣ်ယၢၢ်
Erlenmeyer Flask	အံၣ်လုၣ်မါယါ ထံကိာ်ဒါ

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
ester	အဲးစထာန်
esterification	အဲးစထာန်ရုံဖုံကွာရုံ၊ သံးဒီးဂ်ဆံင်အတင်ပင်ဖိုင်နုင်ကဲထီင် ထံဒီး အဲးစထာန်
ethane	အံင်သု
ethanol	အံင်သနီ
ethanolamine	အံင်သနီလမု
ether	အံင်သင်
ethyl	အံင်သါ
ethyl acetate	အံင်သါအဲးစံင်တုး
ethyl alcohol	အံင်သါအဲင်လကိင်ဟီ
ethyl ether	အံင်သလုအံင်သင်
ethylamine	အံင်သါလမု
ethyl benzene	အံင်သါဘင်စု
ethylene	အံင်သင်လု
ethylene bromide	အံင်သင်လုဘရိင်မဲး
ethylene dichloride	အံင်သင်လု တဲင်ကလိင်ရဲး
ethylene glycol	အံင်သင်လု ကလာဂ်ကီ
europium	ယူရိုပီယံ
eutectic	ယူရိုထဲးတုး
evaporation	ဘင်တင်မာကိင်သုးအယိ ထံသဝံထဲထွဲထီင်ဝဲ
excited state	ဟူးဂါးမဲးမာတင်အဂုကတင်အပတီင်
exothermic	ထုးထီင်ဂ်ဘါသဟီင် ဒ်အမုင် တင်ကိင်သုး
experiment	တင်မာကွင်တင်ဒ်သိးကမာလီတင် တင်လါအယုထံင်နုင်တင်
explosive	တင်ပိင်ဖဲးသု
expression	တင်ပင်မဲင်ပင်နါ
extensive properties	တင်သုတင်ဘင်တဖင်လါ အပင်ယုင်ဒီးမာဘင်ထွဲထီင်သးလါတင်ဂုင်
external circuit	လီယွါကျိလါအအိင်ဒီးလီယုံတဖင်ဒီး တင်အပိးအလီအလါအပွါ လါတင်ချါတကပါ
extinguishing agent	အဲးစထုကွဲးရွဲ အဲးကွဲး
extraction	ထုးထီင်တင်တမံမဲးလါတင်အဂါတမံအိင်
F	F
factice	ဖတး, သိမာဘျထီင်ရီဘာင်
family	ဟံင်ဖိယိဖိ
fat	တင်အသိအချါ
fatty acid	ဖဲးတဲးအဲးစုး
fatty alcohol	ဖဲးတဲးအဲင်လကိင်ဟီ
feedstock	တင်ပီးတင်လီလါ အအိင်ဒ်ဒ်လါနုးဘာင်ဒ်အသိး လါဘင်တင်စုးကါအီ၊ ဒ်သိးကမိးနုင်ဘင်ဝဲ တင်လိင်ဘင်တင်နီင်နီင်အဂီင်
fermentation	တင်အဆီတခါလါ ပုဖီထဲထီင်သံးအတင်မာပု
fermentation tube	ဖင်မဲင်တုရုံကျဲး, ပါဘီလါ ပုဖီထဲထီင်သံးအတင်မာပု
fermium	ဖါမဲင်ယာင်
ferric	ဖဲးရဲး
ferroalloy	ဖဲးရိင်အလွါ
ferrous	ဖဲးရဲး
fiber	တင်အလု၊ တင်အယဲး
file	တင်ပင်ဖိုင်တင်ကစီင်, တင်ဂုင်တင်ကျိတပုယီလါခိင်ဖူထာင်အပု၊ အိင်ဒီးအမံးအသင်လီလီဆီဆီစုင်စုင်
filler	တင်အသံးအကင်လါ ဘင်တင်မာပုတင်အပုတဖင် မုတမုင်တင်တင်ဖဲးတဖင်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
filtrate	မၤလီၤဖးတၢ် ဒီဖျိတၢ်ဒူးလဲၤဒီဝဲတၢ်တမံၤမံၤ
filtration	ဖဲတြဲၣ်ခွဲၣ်
fission	ဖူးရဲၣ်, တၢ်ပိၢ်ဖးထီၣ်
fission reactor	ဖူးရဲၣ် ရဲၣ်အဲးထၢၣ်, တၢ်ပိၢ်ဖးထီၣ်အထူးထီၣ်နူၤချၢၤယးသတီၣ်
fixed	ဘူၣ်က့ၤ မ့တမ့ၢ်မၤဘၣ်က့ၤတၢ်တမံၤမံၤ
flame	မ့ၣ်အူလၢၣ်
flammable material	တၢ်တမံၤမံၤလၢ မ့ၣ်အူအိၣ်ညီတၢ်သ့
Florence flask	ဖျိရဲး ထံကိၢ်ဒၢ
flow diagram	တၢ်တက့ၢ်ဒိၤလၢ အပၣ်ဖျါ တၢ်ကဲထီၣ်တဆိဘၣ်တဆိ
fluoride	ဖျိၣ်ရဲၤ
fluorocarbon	ဖျါၣ်ရိၣ်ကၢၣ်ဘိၣ်
fluorspar	ဖျိးစပါ
flux	တၢ်ယွၤလီၤရၢၣ်ရၢၣ်
force	မၤန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်
forceps Florence flask	ဖိစဲး ဖလီရဲးထံကိၢ်ဒၢ
forensic chemistry	ဖိၣ်ရဲးစုး ခဲးစဲးထီၣ်
formaldehyde	ဖိၣ်မဲတၢ်ဟး
formation	တၢ်ဟဲကဲထီၣ်
formic acid	ဖိမူးအဲးစုး
formula	ကျိၤကျဲၤလၢပုၤယုထံၣ်ပၣ်စၢၤ ဘၣ်တၢ်စူးကိၢ်အိၣ်လၢ တၢ်ဒူးထူးထီၣ်တၢ်အစၢ
fossil	တၢ်မ့ၣ်တၢ်ဘိးစီး တၢ်မိၢ်ပုၤတဖၣ်သံဝံၤအါန့ၣ်အါလိၤပူၤကွဲၣ် စီးတၢ်အိၣ်လီၤတဲၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်လၢတဖၣ်ကဲထီၣ်လၢတဖၣ်
fractional distillation	ဖဲရဲးရၢၣ် တူးစတလုၣ်ခွဲၣ်
francium	ဖဲရဲၣ်စံၣ်ယၢၢ်
free energy	တၢ်ဝံၣ်ဘါလၢအအိၣ်သဘူ
free radical	ဖဲရဲၣ် တုၣ်ကၢၣ်
freezing	ကိၤထီၣ်စီးညီၣ်န့ၣ်ကဲထီၣ်ထံၣ်ကိၢ်လိၣ်မ့ၢ်လၢခုၣ်ကၢၣ်ဆိးအယိ
freezing point	တၢ်ပၣ်ပနီၢ် ဘၣ်ယး လီၤသကၤစးထီၣ်ကဲထီၣ်ဆၢကတီၢ်
freezing point depression	တၢ်ပၣ်ပနီၢ် ဘၣ်ယး လီၤသကၤစးထီၣ်ကဲထီၣ်ဆၢကတီၢ် ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်တၢ်စ့ၤလီၤဝဲ
frequency	တၢ်တမံၤမံၤမၤအသးတဘျီဝံၤတဘျီ
fuel	တၢ်တမံၤလၢလၢလၢအဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကိၢ်မ့တမ့ၢ် တၢ်အသတီၣ်ဖဲဘၣ်တၢ်ခွဲၣ်ဆိအိၣ်
functional group	တၢ်မၤတၢ်ကရူၢ်
fundamental particle	တၢ်ကမူၣ်လၢအအိၣ်ဆိပၣ်စၢၤစီးမ့ၢ် တၢ်ခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ
funnel	ဖဲနၢၣ်
fuse	လီၤသ့
fused salt	အံၤသၣ်ဘၣ်တၢ်ပၣ်ဖျိၣ်
fusible alloy	ဖျါးစုးဘၢ အလွၢ
fusion	ပၣ်ဖျိၣ်ကဲထီၣ်တၢ်
fusion reactor	ဖျါးစုး ရဲၣ်အဲးထၢၣ်
G	G
gadolinium	ကၢၣ်တိၣ်လဲၣ်န့ၣ်ယၢၢ်
gallium	ကၢလံၣ်ယၢၢ်
gallium arsenide	ကၢလံၣ်ယၢၢ် အၢၣ်ဆဲးနး
galvanizing	ကဲၣ်ဘန့ၣ်စုး ဖူးဖျိၢ်
gamma rays	ရူၣ်ဒံၢ်ယိၣ်အဲးထံး ကၢၣ်မ့ၣ်အကျိၤကျဲၤတဖၣ်
garnet	လၢၢ်ဂီၤလုၢ်ခိၣ်ပုၤခိၣ်တကလုၣ်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
gas	တၢ်အသဝံလီၤဆီၤလၢ ကလံၤကျါ
gasification	ကဲးစံၣ်ဖံၣ်ကွၢ်ခွဲၣ်, တၢ်မၤကဲထီၣ်ဂၢ်သဝံ
gas phase	မၤသးဒ်အအိၣ်ဖဲ တၢ်အသဝံကတီၢ်
glycerol	ကလးစရီ
glycol	ကျၢ်ကီ
goggles	မဲၣ်ထံကလၢလၢကဒီသဒါမဲၣ်ချ့လၢ ကလံၤ, ဖုၣ်ဆါ, ထံဒီးတၢ်ဂုၤဂၢၤ
gold	ထူ
graduated beaker	ကရဲၣ်ကျၢ်ဝုးတဲး ဘၣ်ကၢ်
graduated cylinder	ကရဲၣ်ကျၢ်ဝုးတဲး စလုတၢ်
graduated pipette	ကရဲၣ်ကျၢ်ဝုးတဲး ပီၤဘိယီ
graphite	ဂရဲးဖး
gram	ဂရဲၣ်
gram atomic mass	ဂရဲၣ်အတီမုးအတယၢ်ယၢ
gram equivalent mass	ဂရဲၣ် အတၢ်ထဲသီးတုၤသီးအတယၢ်ယၢ
gram molecular mass	ဂရဲၣ် မိၣ်လံၣ်ကျၢ်လၢ်အတယၢ်ယၢ
gram molecular volume	ဂရဲၣ် မိၣ်လံၣ်ကျၢ်လၢ်အကြိၣ်
gravimetric analysis	ကၢ်ဘၣ်မဲးတြးအတၢ်ပံၣ်ထံနီၤဖး
gravity	ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်ထူးယၢ
grease	တၢ်အသံးအကၢၤလၢအိၣ်ဒီးအသိလီၤဆီၤဒၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်သုအီၤ ဒ်သီးစဲးဖိကဟၣ်တဖၣ်ကလဲၤတၢ်ဘျၢဘျၢအဂီၢ်
ground state	ဟီၣ်ခိၣ်ဖိခိၣ်ကတီၢ်
group	ကရူၢ်
guncotton	ဘဲတကလုၣ်လၢ အဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢ ဆဲလျူလိး
H	H
hafnium	ဟဲးဖနံၣ်ယၢ်
half-life	တၢ်အိၣ်မူတဝံ
half-reaction	တၢ်ဖဲးမၤဟူးဂဲၤထီၣ်ဘးတဝံ
halogen	ဟ့ၣ်လိၣ်ကွၢ်
hardness	တၢ်အိၣ်ကီၢ်လိၣ်
hard water	ထံတကလုၣ်လၢ ခဲၣ်လဆံၣ်ယၢ်အိၣ်အါလၢအပူၤ, ချါသိအသဘွဲတထီၣ်ကဲၣ်ဆိးဘၣ်
heat	တၢ်ကီၢ်
heat exchange	တၢ်ကီၢ် ဒီလဲၤလိၣ်တၢ်
heat of combustion	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ယးဒီးခိၣ်ဘးရဲၣ်
heat of condensation	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ယးဒီးခိၣ်ဒၢၣ်စူရဲၣ်
heat of crystallization	တၢ်ကီၢ်ကဘၣ်ထူးထီၣ်အီၤလၢထံတဝဲရဲၣ်မိအဖိခိၣ်
heat of dilution	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ကျဲၣ်ကျီမၤစၢ်လီၤတၢ်အထံသဟီၣ်
heat of formation	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဒုးကဲထီၣ်တၢ်အဂီၢ်
heat of fusion	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ပံၣ်လီၤ
heat of hydration	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ယးဒီး အဲယိအတၢ်ဆိတလဲ
heat of reaction	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ယးဒီး ပၣ်ဖျိၣ်ဆါမၤသကိးတၢ်
heat of sublimation	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဆိတလဲတၢ်ကီၢ်လိၣ်ဆူတၢ်သဝံ
heat of solution	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ထံကျဲၣ်ကျီ
heat of transition	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဆိတလဲ
heat of vaporization	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်သဝံဟးထီၣ်
heat transfer	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်တၢ်သူးအလီၢ်အကျဲ
heavy hydrogen	ဟးဒြိုၣ်ကွၢ်လၢအယၢ

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
heavy water	ထံလာဘတ်တိုဘိုထီဗ်အီလ၊ တျှင်ထရပ်ယာဂ် လာဟးဒြိုင်ကွန်အလီဂ်
helium	ဟံဂ်လံဂ်ယာဂ်
heterocyclic	ဟာဂ်ကြိုင်စါကလး
heterogeneous mixture	ဟာဂ်ကြိုင်ကွန်နးယး အတဂ်ကျိုင်ကျီ
heterogeneous reaction	ဟးကြိုင်ကွန်နးယး ပပ်ဖိုင်ဆာမာသကီးတဂ်
hertz	ဟးစ်
high polymer	ပီဂ်လံဂ်မဂ်လာအထီ
holmium	ဟိဂ်လံဂ်ယာဂ်
homogenous mixture	ဟိဂ်မိဂ်ကွန်နးအတဂ်ကျိုင်ကျီ
homogenous reaction	ဟိဂ်မိဂ်ကွန်နးပပ်ဖိုင်ဆာမာသကီးတဂ်
homologous series	ဟိဂ်မိဂ်ကွန်နး တဂ်ရဲဂ်လီသး
homo polymer	ပီဂ်လံဂ်မဂ်ထဲတခါဇီ
holt-melt	မုးစဲ(ကိဂ်)လာ အကိဂ်ဒီး ဒူးစဲဘူးထီဂ်တဂ်
humectant	ဟျုမဲတး
hybridization	ဟဒြိုင်ခိဂ်စုရဲဂ်
hydrate	ဟးဒြး
hydration	ဟဒြးရဲဂ်
hybrid	ဟးဒြး
hydrocarbon	ဟးဒြိုင်ခိဂ်ဘိဂ်
hydrochloric acid	ဟးဒြိုင်လူးအးစူး
hydrocyanic acid	ဟးဒြိုင်စဂ်ယာဂ်နး အးစူး
hydrocolloid	ဟးဒြိုင်ကိလူး
hydrogen	ဟဂ်ဒြိုင်ကွန်
hydrogenation	ဟဂ်ဒြိုင်ကွန်နးရဲဂ်
hydrogen bomb	ဟဂ်ဒြိုင်ကွန် မုးပိဂ်
hydrogen bond	ဟဂ်ဒြိုင်ကွန် စာယပ်လိဂ်အသး
hydrogen chloride	ဟဂ်ဒြိုင်ကွန်ကလိဂ်ရဲ
hydrogen cyanide	ဟဂ်ဒြိုင်ကွန်စဂ်ယာဂ်နး
hydrogen fluoride	ဟဂ်ဒြိုင်ကွန် ဖလိဂ်ရဲ
hydrogen iodine	ဟဂ်ဒြိုင်ကွန်အဂ်အိဂ်တု
hydrogen peroxide	ဟဂ်ဒြိုင်ကွန် ပဂ်အီးဆး
hydrogen sulfide	ဟဂ်ဒြိုင်ကွန် ဆဂ်လဲး
hydrolysis	ဟဂ်ဒြိုင်လူး
hydrolysis constant	ဟဂ်ဒြိုင်လူး တပယူဂ်ယီ
hydronium ion	ဟဂ်ဒြိုင်နံဂ်ယာဂ် အါရီ
hydrophilic	ဟဂ်ဒြိုင်ဖဲးလဲး
hydrophobic	တဂ်ပျဲထဲ
hydroxyl group	ဟဂ်ဒြိုင်စါ ကရီဂ်
hygroscopic	ဟဂ်ဒြိုင်စကီးပူး
hypochlorite	ဟဂ်ပိဂ်ကလိဂ်ရဲ
hypothesis	ဟဂ်ပိဂ်သဲစူး, တဂ်ဆိကမိဂ်ဆိကမး မုတမုဂ် တဂ်တဲနဂ်ပာဂ်ဘဂ်ယး တဂ်တမံးလဲးအအိဂ်သုဂ်လီၤအသးလဲး တဂ်ဂုဂ်လာအဘဂ်တဂ်သုဂ်ညါပပ်အီၤ အလီၤ ဘဂ်ဆဂ်လာဘဂ်တဂ်ပူးနဲဂ်ဖျါလာအမုဂ်ဝဲတီဝဲ မုတမုဂ်လာအဘဂ်ခိဝဲဘဂ်
ideal gas	တဂ်အသပ်လာအအိဂ်လာအိဂ်ပွဲၤ
identity period	ကတီဂ်လာတဂ်ပပ်ဖျါထီဂ်အမုဂ်မနုဂ်
immiscible	သါယုဂ်ပပ်ဖိုင်လိဂ်သးဆူတဂ်တမံးဇီၤတသုဘဂ်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
impermeable	စွဲနဲ့လီဟေးထီနဲ့ဖျိတက်တသ့တန့်
impingement black	အုတ်ပုးကူးမဲး အလွဲဂ်သူ
impregnation	ဒူးလာထီန့်ပွဲထီန့်တဂ်, ဒူးဒါထီန့်ဖိ
increment	တဂ်အါထီန့်လာနီန့်ဂ်မုတမုဂ်လာတဂ်ပဝ်ဖျိန့်ပွဲအံပွဲန့ၤ
impurity	တဂ်တကဆီ, တဂ်တအိန့်အသးဆုံဆုံ
indanthrene blue	အုတ်တဂ်တြု အလွဲဂ်လါ
Indian red	ဟီန့်ခိန့်အလွဲဂ်ဂီယဲး
indium	အုတုဂ်ယာဂ်
indicator	တဂ်ပနီဂ်လာအဒူးန့န့်တဂ်တမံမံလီၤဂ်ဒ်လဲန့် မုတမုဂ် တဂ်အိန့်အသးတမံလဲလိာ်အသးဒ်လဲန့်
industrial alcohol	အဲလကီဂ်ဟီလာ ဘဂ်တဂ်စူးကါအီလာမဲးဖိကဟန့် တဂ်မၤတဖှ်
inert	လာတအိန့်ဒီးအစိကမီၤလာကသူးအသး မုတမုဂ်ကမၤတဂ်ဘဂ်
inertia	ဂ်သဟီဂ်လာ အတအိန့်ဒီးတဂ်ဆီတလဲသးနီတမံ
industrial diamonds	တဂ်မျှါဝါဆုံတဖှ်လာ အဘဂ်တဂ်မၤဒူးကဲထီန့်အီလာ ဝဲအုတ်တဂ်ကူဂ်သ့
inflammable	မုဂ်အုအိန့်တဂ်သ့
infrared spectroscopy	အုတ်ဖရုဂ်ရဲး စဲးထီန့်စကီးပံန့်
inhibitor	တဂ်တမံမံလာအကြီဆါ တဂ်တခါခါဒ်သီးအသုတမၤသးတဂုၤအဂီၢ်
initiating explosive	စးထီန့်ဟ့ဂ်ဂ်ဟ့ဂ်ဘါဒ်သီးကပိၢ်ဖးထီန့်
initiator	တဂ်တမံမံလာ အဒူးကဲထီန့်ဆီတဂ်
inorganic analysis	အုအိန့်ကဲနူးကဲးတလူး
inorganic chemistry	အုအိန့်ကဲနူးခဲးမဲးစထီန့်
insecticide	ကသံဂ်မၤသံ တဂ်ဖိလဲဖိယာဂ်
instrumental analysis	အုတ်စထီန့်မဲးတဲဂ် အနဲလူးစူး (တဂ်ယုမၤကွၢ်တဂ်လာတဂ်ပီးတဂ်လီတဖှ်)
insulin	အုတ်ဆုဂ်လုဂ်, ဟီဂ်မိလာ အမၤဘဂ်ဘျီးဘဂ်ဒါ တဂ်ဆါသဟီဂ်လာသွံဂ်ပူၤ
intensive properties	တဂ်ဆီတလဲဘဂ်လာ အလုၢ်အပူၤအိန့်ပဝ်စၢၤဘဂ်
interionic attraction	အါရီ ကဒဲကဒဲ တဂ်ထူးဘူးလိာ်သး
interface	တဂ်ဘဂ်ထွဲလိာ်သး
intermediate	လာအအိန့်သ့လီၤအသးလာ တဂ်လီၢ်, တဂ်တီၢ်စဲန့ဒီးဂုၤဂၤခဲမံမံအဘဂ်စၢၤ
intermetallic compound	အုတ်တဂ်မဲးတဲလူး ဂ်ပဝ်ဖျိန့်
internal circuit	လီယွၤကျိၤလာအအိန့်ဒီးလီယုၤတဖှ်ဒီး တဂ်အပီးအလီအလာအပူၤ လာတဂ်အိပူၤတကပၤ
interstitial	တဂ်ဆါကတီၢ်အဘဂ်စၢၤလာတချူးတဂ်မၤအသးဒ်ဘဂ်တဂ်
iodine	အုတ်အိန့်တု
ion	အါရီ
ion-exchange reaction	တဂ်ဟူးတဂ်ဂဲၤ ဘဂ်ယး အါရီအတဂ်ဆီလဲလိာ်သး
ion-product constant of water	ထံလာအမၤအသးသ့ဒ်အဲးဒီးဘူး ခဲခါလာဂ်လာ ဆါကတီၢ်ကတီၢ်ခါအပူၤ
ionic conduction	အါရီနူး ဂ်သဟီဂ်န့ၤလီၤ
ionic bonding	အါရီနူး အတဂ်စဲဘူးလိာ်သး
ionization	အါရီနူးစ့ချီန့်, တဂ်ဒူးကဲထီန့်အါရီ
ionization constant	အါရီနူးစ့ချီန့်, တဂ်ဒူးကဲထီန့်အါရီတပယုဂ်ယီ
ionization of energy	အါရီနူးစ့ချီန့်ဂ်သဟီဂ်, ဂ်သဟီဂ်လာအလိာ်ဘဂ်ဝဲဒ်သီးတဂ်ကဒူးကဲထီန့်အါရီအဂီၢ်
ionization potential	အါရီနူးစ့ချီန့် ဖိဂ်တဲဂ်ချီန့်, တဂ်ဒူးကဲထီန့်အါရီအခိန့်ထဲးခိန့်ဘိ
ionone	အါရီနီနီ
iridium	အံဂ်ရူတဲယာဂ်
iron	ထး
iron blue	အါရီဘျူ, ကသံဂ်ခဲဂ်ကမူဂ်အလွဲဂ်လူးလာအါတက့ၢ်ပူၤနူးကါအီလာမဲးဖိကဟန့်တဂ်ထူးလွဲဂ်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
iron oxide	အိရို အီးကဆဲး
irreversible	ဆီတလဲၤဆူတၢ်တမံၤမံၤလီၢ်ခဲ တသုလုတကုလၢ ကက့ၤကဲထီၣ်ဒ်တၢ်လီၢ်လံၤအသိးဘၣ်
isolation	ဘၣ်တၢ်ထူးဖးဒီးပၣ်က့ၤအီၤထဲအတၢ်ဒုၣ်ဝဲ, တဘၣ်တၢ်ပၣ်အီၤဒ်သိးသိးဒီးတၢ်အဂ့ၤအဂၤဘၣ်လီၤ
isomer	အဲးဆိၣ်မၢ်
isomerization	အဲးဆိၣ်မၢ်ရဲးစ့ရဲၣ်
isopropyl alcohol	အဲးဆိၣ်ပြိုင်ပါ အဲၣ်လကီၣ်တီ
isotactic	အဲးဆိၣ်တဲးတူး
isotonic	အဲးဆိၣ်တီနူး
isotope	အဲးဆိၣ်တီး
isotropic	အဲးဆိၣ်တြီဖူး
IUPAC system	IUPAC အကျိၤအကျဲ
ivory black	ကၣ်ဘိၣ်အသုလၢ ပှၤစူးကါအီၤလၢတၢ်တုဆဲးကံၢ်ဝီၢ် ဘၣ်တၢ်မၤန့ၢ်အီၤဒီဖျိတၢ်ယိကွံၣ် ကဆိမဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်အယံအကွဲတဖၣ်
J	J
joule	ကို, တၢ်ပၣ်ဖျါ တၢ်ထီၣ်ဒွးဘၣ်ယး တၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် ဝံၣ်သဟီၣ်ယူၤနူး
K	K
Kelvin scale	ခဲၣ်လဘၣ်တၢ်ထီၣ်တၢ်ဒွးအကျိၤအကျဲ
kerosene	ကျဲးတဲးသီ, ရူနီၣ်သီ
ketone	ခဲၣ်တီ
kilogram	ခဲလိၣ်ကရၢၣ်
kinetic energy	ဝံၣ်သဟီၣ်ကဲထီၣ်ဒီဖျိတၢ်ဟူးတၢ်ဝဲၤ, တၢ်သူးလီၢ်ကျဲ
kinetic theory	ခဲၣ်နူးတူးသံၣ်အိၣ်ရဲၣ်, တၢ်ဟူးတၢ်ဝဲၤအကျဲသန့
kinetics	လၢအဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဝဲၤ, တၢ်သူးလီၢ်ကျဲ
krypton	မြူးပတီၣ်
L	L
laboratory burner	တၢ်ဝီးတၢ်လီၤလၢ အမၤကီၢ်သွးထီၣ်ဂၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံတဖၣ် ဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤလၢ တၢ်ယုထီၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်အဒးပူၤ
lactic acid	လဲးတူးအဲးစူး
lactone	လဲးတီ
lake	နီၣ်, အီ, ကွဲမ့ၢ်, ထဲလီၢ်ကဝီၤဖးလဲၣ်တတီၤလၢအဘၣ်တၢ်ကဝီၤယၢ်အီၤဒီးဟီၣ်ခိၣ်
Lanthanide series	လဲသနူးကရူၢ် ဘၣ်တၢ်ရဲၣ်လီၤသးတခါဘၣ်တခါ
latent heat	တၢ်ကီၢ်အိၣ်ဆိးလၢ အလၢပူၤ
latent solvent	လုတဲး အပံၤလီၤ
lattice	လဲးတူး
Law of Conservation of Mass	တၢ်သိၣ်တၢ်သီဘၣ်ယး တၢ်ပၤယၢ်တၢ်အတယၢ်
lawrencium	လီၣ်ရဲၣ်ခဲၣ်ယၢ်
lead	ပုၣ်သ့, စၢၢ်သ့, စၢၢ်ဘိ
lead chromate	လဲးခရိုမူး
level	တၢ်အတီၤ, တၢ်အကံၢ်စီထီၣ်ထီအိၣ်ဆဲးအါဆဲးအါ
light metal	တီၤထးတကလုၣ်လၢ အတယၢ်ဖုံဝဲ
lime	ထူၣ်ဝါ
limestone	လၢၢ်အဝါတကလုၣ်လၢ အအိၣ်ဒီးထူၣ်ဒီးဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤလၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဒီးတၢ်မၤအီၤကတုၣ်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
lipid	လူးပူး, တၢ်အသိ
liquefaction	တၢ်ကဲထီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒူးကဲထီၣ်အထံ
liquid crystal	တၢ်တမံၤလၢ အယွၤလီၤသ့ၣ်ထံ ဘၣ်ဆၣ် အိၣ်ဒီးမိၣ်လံၢ်ကျဲတဖၣ်လၢ အလီၤဂၢ်ဒီးခရူးစတၢ်
liquor	တၢ်အထံအနီ
liter	လံထၢၣ်
litharge	လုသး
lithium	လုသံၣ်ယၢၢ်
litmus	လူးသမဲး
lutetium	လူထံၣ်ယၢၢ်
lye	လၢ
lyophilic	လၢၣ်ယိၣ်ဖဲလူး
M	M
macro analysis	အတၢ်ပဲၣ်ထံနီၤဖးလၢအဒိၣ်
macromolecule	မိၣ်လံၣ်ကျဲလၢအဒိၣ်ဝဲ
magma	မဲးကမၣ်, လၢၢ်ထံတီၢ်လၢစၢၢ်မ့ၣ်အူပူၤ
magnesia	မဲးကနဲးစံၣ်ယၢ
magnesite	မဲးကနဲးစံၣ်
magnesium	မဲးကနဲးစံၣ်ယၢၢ်
magnet	ထးနီၤ
magneto chemistry	မဲးကနဲးတီၣ် ခဲမဲးစၢ်ထီၣ်
manometer	မဲၣ်နီၣ်မံထၢၣ်
maltose	မီလထိး
manganese	မဲးကနဲး
manganese dioxide	မဲးကနဲး တၢ်အိးကစဲး
manganic oxide	မဲၣ်ကနဲးတူး အိးကစဲး
mannitol	မဲၣ်နီၣ်တီ
mass	တၢ်အတယၢၢ်အဒိၣ်အသ့ၤ
mass action	တၢ်အတယၢၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ
mass conservation	တၢ်ပၤယၢ်တၢ်အတယၢၢ်
mass number	တၢ်အတယၢၢ်နီၣ်ဂံၢ်
matter	မဲးတၢ်, တၢ်အသးအကၢ်လၢပထံၣ်ညီန့ၣ်အီၤသ့
mechanics	စဲအံၣ်လၢအဘၣ်ယးဒီးတၢ်သးအသးဒီးတၢ်သဟီၣ်, ပုၤတဂၤလၢအဘျီဂ့ၤက့ၤစဲးဖိကဟၣ်တဖၣ်
mechanism	တၢ်မၤကျဲ မ့တမ့ၢ် သနီၣ်လၢကဒီးန့ၣ်တၢ်တမံၤမံၤအဂီၢ်
medicine dropper	တၢ်အဘိထီၣ်လၢအဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢ ယွၤခဲၣ်စိး လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ကျိၤလီၤဟီၤလၢအခၢၣ်သး ဒ်သိးထံကန့ၣ်လီၤဒီးကဒူးဟးထီၣ်ကဒါက့ၤဝဲတလီၤစီၤတလီၤစီၤအဂီၢ်
melting	ပံၣ်လီၤဝဲ
melting point	တၢ်ပၣ်ပနီၣ်ဘၣ်ယၢတၢ်အထံပံၣ်ဝဲကတီၢ်
mendelevium	မဲးတလံဘၣ်ယၢၢ်
mercury	မၢၣ်ခယုၢ်ရံၣ်, ဂၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၢ်အထံအနီတမံၤလၢအစုၣ်အိၣ်, ဒီးအလွဲၢ်ဝါဒ်စုအသိး
mesh	တၢ်ဖိတၢ်လံၢ်လၢဘၣ်တၢ်တုအီၤဒ်ပုၣ်အသိးလၢဖူးစတံး မ့တမ့ၢ်ထးပျဲၤ
metallic bond	မဲးတဲအတၢ်ဘျးထွဲ
metalloid	မဲးတဲလူး
metallurgy	မဲးတဲလူၢ်က့ၣ်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
methane	မံဉ်သ့
methanol	မံဉ်သနီ
methyl	မံဉ်သါ
methyl alcohol	မံဉ်သါ အဲဉ်လကိဉ်ဟီ
methylamine	မံဉ်သါလမု
microanalysis	တၢ်ပဲင်ထံနီၤဖးလၢအဆံး
milliliter	မုးလံဉ်လံတၢ်
mineral	ဟီဉ်လၢပနံဉ်
mixture	တၢ်ကျဲဉ်ကျီတၢ်အကလုဉ်ကလုဉ်, တၢ်အသးအကၢလၢ အဘဉ်တၢ်မၤအီၤခီဖျိတၢ်ယါယုဉ်တၢ်အသးအကၢအၤတဖဉ်
miscible	ဘဉ်တၢ်ဒုးကျဲဉ်ကျီသးသ့ဝဲ အအါဒီးအစ့ၤ
moderator	မိဉ်ဒြးတၢ်
molal boiling point elevation constant	တၢ်လုဉ်ပွၤလၢအအိဉ်လီၤတၢ်(ဘဉ်ယးဒီးဆၢကတီၢ်လိဉ်ဘဉ် လၢထံကလုဉ်ထီဉ်အဂီၢ်အံၤယံဉ်ထီဉ်) လၢအဒီးသန့ထီဉ်အသးလၢ တၢ်အထံအနီအတၢ်မုၢ်တၢ်နီၢ်နီၢ်လၢ တၢ်အဂုၢ်ဂၤဟဲန့ဉ်ပဝ်ဖျိဉ်အသး သ့ဝဲလၢအပူၤ
molal freezing point depression constant	တၢ်လုဉ်ပွၤလၢအအိဉ်လီၤတၢ်(ဘဉ်ယးဒီးဆၢကတီၢ်လိဉ်ဘဉ် လၢထံကလုဉ်လီၤကဲတီဉ်လိဉ်အဂီၢ်အံၤယံဉ်ထီဉ်) လၢအဒီးသန့ထီဉ်အသးလၢ တၢ်အထံအနီအတၢ်မုၢ်တၢ်နီၢ်နီၢ်လၢ တၢ်အဂုၢ်ဂၤဟဲန့ဉ်ပဝ်ဖျိဉ်အသး သ့ဝဲလၢအပူၤ
molality	မိဉ်လၢဂၢ်လတၢ်
molar solution	မိဉ်လၢဂၢ်တၢ်ကျဲဉ်ကျီထံ
molar volume	မိဉ်လၢဂၢ်အဒိဉ်အယၢ
molarity	မိဉ်လၢရတၢ်
molecular	မိဉ်လုကျဲလၢဂၢ်
molecular formula	မိဉ်လုကျဲလၢ အကျဲသန့
molecular mass	မိဉ်လုကျဲလၢ အတယၢဂၢ်
molecular sieve	ဖုဂုၤ လၢတၢ်မၤဖးမိဉ်လုကျဲတဖဉ်အဂီၢ်
mole	မိ, မဲဉ်, ဝံ
molecule	မိဉ်လံဉ်ကျဲ
molybdenum	မိဉ်လတံဉ်နၢဉ်
monomer	မိဉ်နီဉ်မံဉ်
monomolecular	မိဉ်နီဉ်မိဉ်လုကျဲလၢဂၢ်
N	N
naphtha	နဲးဖသါ
naphthalene	နဲးဖဲသလု
natural gasoline	ရျဉ်နီဉ်သိလၢအအိဉ်ဒုဉ်န့ဆၢဉ်အသး, တဘဉ်တၢ်ဘီအီၤခဲဘဉ်
neodymium	နဲးယိဉ်တၢ်မံဉ်ယၢဂၢ်
neon	နဲးယိဉ်
neptunium	နဲးပကျဲနီဉ်ယၢဂၢ်
Nernst distribution law	နဲးအတၢ်သိဉ်တၢ်သိဘဉ်ယး တၢ်နီၤဟ့ဉ်လီၤတၢ်, တၢ်စိဉ်ဆ့ၤလီၤတၢ်
Nernst equation	နဲးအိဉ်တၢ်ပွဲၤသီးထဲသီးအတၢ်ထီဉ်ယူ
net potential	နဲးဖိဉ်တဲခွဲဉ်, တၢ်လီၤဆီလိဉ်အသးလၢလီမုၢ်အူသတီဉ်လၢတၢ်ခဲတီၤအဘဉ်စၢၤလၢလီမုၢ်အူပျီအ တၢ်အိဉ်လီၤတၢ်
neutral red	န့ၤထီဉ်အလွဲၢဂီၤ
neutral solution	န့ၤထီဉ်တၢ်ကျဲဉ်ကျီထံ
neutralization	တၢ်ဒုးကဲထီဉ်အီၤခဲန့ၤထီဉ်အသး

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
neutralization equivalent	တၢ်ဒုးကဲထီၣ်အီၤနီၤထွဲၣ်အတၢ်ထဲသီးတုၤသီး
neutron	နှူၣ်ထွဲၣ်
niacin	နဲၣ်ယစ့ၣ်
nickel	နဲးကၢၢ်
niobium	နဲၣ်ယိတံၣ်ယၢၢ်
nitrate	နဲးထွဲး
nitration	နဲးထရူၣ်
nitric acid	နဲးထရူးအဲးစုး
nitric anhydride	နဲးထွဲး အဲၣ်ဟးဒြီး
nitric oxide	နဲးထွဲး အိးကစဲး
nitride	နဲးထွဲး
nitrile	နဲးထွဲး
nitrogen	နဲးထွဲးကွဲၣ်
nitrogen family	နဲးထွဲးကွဲၣ် အခွဲၣ်အထၢ
nitroglycerin	နဲးထွဲးကွဲးစရ
nitrous acid	နဲးထွဲး အဲးစုး
nobelium	နဲးဘဲလဲၣ်ယၢၢ်
noble gas	တၢ်အသဝံၤလၢ ဂၢၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤတၢ်ရဲၣ်လီၤတၢ်အပူၤ အိၣ်ဖျါဝဲလၢနီၢ်ဂံၢ် ၁၈, အိၣ်ဒုၣ်အတၢ်ဒုၣ်ဝဲဒီး တနီၤစိဝဲၤထီၣ်ဘၣ်
nomenclature	တၢ်အမံၤအသၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်အမံၤအသၣ်
nonelectrolyte	တၢ်အထံအနီၤလၢ လီၢ်ဂံၢ်ကျိၤလဲၤခီဖျိတသ့ဝဲ
nonmetal	တမ့ၢ်ဘၣ်တိၢ်ထးဘၣ်
nonpolar molecule	မိၣ်လံၣ်ခယူၤလၢအဆိတလဲသးတအိၣ်လၢၣ်
normal boiling point	ခိၣ်လၢဆၢကတီၢ်အသိး ညီၣ်န့ၣ်ထံကလၢထီၣ်အပတီၢ်
normal salt	အံၤသၣ်လၢ အညီၣ်န့ၣ်ဒုၣ်အတၢ်ကစၢ်
normal solution	တၢ်အထံတမံၤမံၤလၢ အညီၣ်န့ၣ်ဒုၣ်အတၢ်ကစၢ်
normality	ခိၣ်တၢ်အညီၣ်န့ၣ်အသိး
nuclear energy	နှူၣ်ကလံၤယၢၢ်ဂံၢ်သတီၣ်
nuclear fission	ဒုးဟးထီၣ်နှူၣ်ကလံၤယၢၢ်ဂံၢ်သတီၣ် ခီဖျိ နှူၣ်ကလံၤယၢၢ်ဖးဒိၣ်တဖၣ်လီၤမုၢ်လီၤဖးကွဲၣ်ဝဲဆူအဆဲးသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲတၢ်ဟူးတၢ်ဝဲၤ မၤအသးကတီၢ်
nuclear fuel	နှူၣ်ကလံၤယၢၢ် သိၣ်ခွဲၣ်
nuclear fusion	နှူၣ်ကလံၤယၢၢ်တဖၣ် ပၣ်ဖျိၣ်ကဲထီၣ်တၢ်
nuclear reactor	နှူၣ်ကလံၤယၢၢ် အတၢ်ခိဆၢ
nucleon	နှူၣ်ကလံၣ်အိၣ်
nucleus	နှူၣ်ကလံးယဲး
number	နီၣ်ဂံၢ်
nylon	နဲလိၣ်
O	O
observed value	တၢ်အလုၢ်အပူၤတမံၤလၢ ဃီထံသ့ၣ်ညါတုၢ်ဝဲ
octet	ယိးခါတကရူၢ်
oil	သိလၢပုၤအိၣ်ဝဲသ့
olefin	အိၣ် လဖု
one-hole stopper	တၢ်အခိၣ်ဖျိၣ်လၢ တၢ်အခိၣ်အိးတခါအဂီၢ်
open-chain	မိၣ်လံၣ်ခယူၤအတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလၢအဲးထၢၣ်အတၢ်ဘျးဖဲသ့ၣ်တဖၣ်တအိၣ်ကဝီၤသးဘၣ်
operational definition	ထူးထီၣ်အခီပညီဖဲ အဖဲးမၤတၢ်အဖၢမုၢ်
optical	လၢအဘၣ်ထွဲးဒီးတၢ်ထံၣ်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
optical rotation	အီးပတုကါအတင်လဲတရံးသး
orbit	တင်လဲတရံးတင်အကျ
orbital	ဘဉ်ယးဒီးတင်လဲတရံးတင်အကျ
orbital pair	အိဉ်လဲးထြိုဉ်ခဲဖျာဉ်လၢ အဟးလၢတင်လဲတရံးတင်အကျဒီးသီးသီး ဘဉ်ဆဉ်တရံးထီဒါလိဉ်အသး
order	တင်ရဲဉ်လီၤသးပဉ်စၢတခါဘဉ်တခါ
order of reaction	တင်ဟူးဝဲကဲထီဉ်တင် အဆီတဖဉ်
ore	တိာ်ထးလၢ ထဉ်န့ၢ်အီၤသုဒ်န့ၢ်တင်အိဉ်သးအသီး
organic	အိဉ်ကဲန့ၢ်, န့ၢ်ဆၢၢ်အသီး
organic chemistry	အိဉ်ကဲန့ၢ် ခဲမဲးစထြိုဉ်, န့ၢ်ဆၢၢ်ခဲမဲးစထြိုဉ်
organic compound	အိဉ်ကဲန့ၢ် ဒိဉ်ပီ, န့ၢ်ဆၢၢ်အတင်ပဉ်ဖိဉ်
organometallic	အိဉ်ကဲဉ်နီဉ်မဲးတဲလုး, လၢဂဉ်ပဉ်ဖိဉ်အကျါန့ၢ်အိဉ်ယုဉ်ဒီးတိာ်ထးအဲးထၢၢ်အတင်ဘျးစဲလိဉ်သးဒီးန့ၢ်ဆၢၢ်က ရူၢ်
osmium	အီးစမံဉ်ယၢၢ်
osmosis	အီးစမိစုး
oxalic acid	အီးစၢလုးအဲးစုး
oxidation	အီးစံဉ်တုရဲဉ်, အီးကစံဉ်က့ၢ်ဒီးတင်တမံမံၤ အတင်ပဉ်ဖိဉ်ထီဉ်သး
oxidation number	အီးစံဉ်တုရဲဉ် အနီဉ်ဝံဉ်
oxidation potential	အီးစံဉ်တုရဲဉ် ဖိဉ်တဲရဲဉ်, တင်ထီဉ်ဒီးဂဉ်အတင်ဖိတင်လံၤဒ်သီးကမၤန့ၢ်အံဉ်လဲးထြိုဉ်ဒီးအတင်ဆဲးလီၤစ့ၤလီၤ
oxidation state	အီးစံတုရဲဉ် ကဲထီဉ်တင်အဆီ
oxide	အီးစဲး
oxidizing agent	အီးစံဉ်တါစု အ့က့း
oxygen	အီးကစံဉ်က့ၢ်, တင်အသဝဲလၢအလွဲၢ်တအိဉ်, အိဉ်လၢကလံးကျါဒီးထံကျါ မ့ၢ်တင်လိဉ်ဒီးအကါဒိဉ်ဝဲလၢ ပုၤကူပုၤကညီ, ဆဉ်ဖိကိာ်ဖိဒီး တင်မုာ်တင်ဘိတအိဉ်မူအီၢ်
oxygen acid	အီးကစံဉ်က့ၢ် အဲးစုး
ozone	တင်အသဝဲလၢအစုဉ်အိဉ်ဒီးအစိန့ၢ်ဒီးမးလၢအမုာ် အီးကစံဉ်က့ၢ်တကလုဉ်, ကလံးဘျးဒီးပီဉ်လဲဉ်လၢ အစိကဆီဒီးဆ့
P	P
packing	ဘိဉ်ထီဉ်တင်ဘိဉ်
pair	အိဉ်ဒီးအသကိး, ဒီမိဖါ, တင်တစူဉ်
palladium	ဖလုတင်ယၢၢ်
paraffin series	ပရဖုကလုဉ် ဘဉ်တင်ရဲဉ်လီၤတခါဘဉ်တခါ
partial pressure	ဖဉ်ရူၢ် ဖရၢရူၢ်, ဂဉ်သဝဲအတင်ဆီဉ်သနဲးတဖဉ်တဝဉ်
particle	တင်အကမူဉ်ဆဲး
particle accelerator	တင်တမံမံၤလၢ အမၤချထီဉ် တင်ကမူဉ်ဆဲးဖိတဖဉ်အတင်ယုာ်
partition coefficient	ဖဉ်တုရဲဉ် ဒိဉ်အ့ဖုရဲး
parts per million	ထီဉ်ဒွဲးဝဲလၢ တကကွဲၢ်, တကကွဲၢ်ပုၤ အိဉ်ပုၤပုၤလဲဉ်
Pascal	ဖါစကၢၢ်
passivity	ဖဲးဆူးပတံဉ်
peacock blue	တင်ဖျါကဝီၤဒ်အမုာ် အလွဲၢ်လါဒီးအလါအဲးပဉ်ဖိဉ်
pentane	ဖဲတု
peptide	ဖဲးပတး
percentage by mass	အတယၢၢ်အိဉ်အလဲၢ်လၢ ဘဉ်တင်ဒွဲးအီၤလၢ မျးကယၢၢ်အိဉ်ဆဲးအါ
percentage composition	တင်န့ၢ်လီၤပဉ်ဖိဉ်တင်မျးကယၢၢ်အိဉ်ဆဲးအါ အတင်ပဉ်ဖျါ

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
percent error	တၢ်ကမၢ်ထီၣ်လၢ မျးကယၢတၢ်ပၣ်ဖျါ
perchlorate	ပၣ်ကလိၣ်ရူး
perfect	အိၣ်လၢအိၣ်ပွဲၤ
perfume	ထံနၢမူ
periodic	ဖံၣ်ရၢၣ်ယီၤတူး
periodic law	ဖံၣ်ရၢၣ်ယီၤတူး တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢ
periodic table	တၢ်တၢ်တီၣ်ဒိလၢ အပၣ်ဖျါၣ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ရၢၣ်လီၤအီၤတခါဘၣ်တခါ ဖိတၢ်ဘျၢအိၣ်အသိး
peroxide	ပၣ်အီးကစး
Petri dish	ဒူးအဒိၣ်အိၣ်ဒီးအမဲၣ်လဲၣ် ဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢ ယွၤခၢ်စိး လၢအဘၣ်တၢ်သူ့အီၤဖဲ တၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါဒီးအပူၤ လီၤဆီၣ်တၢ်လၢ ကဘျၢ ဘဲးထံရံၤ အဂီၢ်
petroleum	ရူၣ်နီၣ်သိ
phase	တၢ်အဆီ, တၢ်အတီၤ
phase equilibrium	ဖူး အံၣ်ခွဲလုဘရၢၣ်
pH meter	ဖံၣ်အူး (pH) မဲထၢၣ်
phenol	ဖံၣ်နီ
phenolic	ဖံၣ်နီလူး
phenolphthalein	ဖံၣ်နီသလု
phosphorus	ဖီးစဖရူး
photochemical oxidant	ဖိၣ်တီၣ်ခဲမဲးကၢၣ် အီးကစံတး
photochemistry	ဖိၣ်တီၣ်ခဲမဲးစကြိၣ်
photoelectric	ဖိၣ်တီၣ်အံၣ်လဲးကြူး
photon	ဖိၣ်တီၣ်
physical change	တၢ်ဆီတလဲသးလၢ အဖျါလၢခိ
physical equilibrium	ဖဲးစူးကၢၣ် အံၣ်ခွဲလုဘရၢၣ်
physical property	တၢ်အိၣ်ဖျါလၢခိ တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်
physical chemistry	ဖဲးစူးကၢၣ် ခဲမဲးစကြိၣ်
physio sorption	ဖံၣ်စံၣ်ယိၣ်စီးရူ
pigment	တၢ်အလွၢ်
pigmentation	အိၣ်ဒီးအလွၢ်
pile	တၢ်အပူၣ်, ပူၣ်တခါၣ်သး
pipe	ပီၤ
pipe still	ပီၤလၢတစူးကါအီၤဒ်သိးတၢ်ကပျဲလီၤရူၣ်နီၣ်သိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်
pipette	ပံပဲး
plastic	ဖလးစတူး
plasticizer	တၢ်တမံၤလၢ ပှၤစူးကါအီၤလၢ အကမၤဖလးစတူးအဂီၢ်
plate theory	ပလူး သံၣ်အိၣ်ရၢၣ်
platinum	စၢၢ်ထးလူၢ်ဒိၣ်ပှၤဒိၣ်အိၣ်ဒီးအလွၢ်စုအလွၢ်ဝါး
plutonium	ဖလူၣ်ထီၣ်နံၤယၢ်
point	တၢ်လၢအကါဒိၣ်, ပညိၣ်ယီၤတၢ်
pOH	pOH
poison	တၢ်အစူၣ်
polar bond	ဖိၣ်လၢၣ်တီ, အဲးထၢၣ်ခဲခါအဘၢၣ်စၢၤန့ၣ် အံၣ်လဲးကြိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်နီၤဖးလိၣ်သးတပွဲၤသိး
polar molecule	ဖိၣ်လၢၣ် မိၣ်လံၣ်ကျူ
polarization potential	ဖိၣ်လၢၣ်ရၢၣ်စုရၢၣ် ဖါတံၣ်ကၢၣ်
polarography	ဖိၣ်လၢၣ်ရိၣ်ကရဲးဖံၣ်
polarographic analysis	ဖိၣ်လၢၣ်ရိၣ်ကရဲးဖူးအတၢ်ပံၣ်ထံနီၤဖး

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
polarographic apparatus	ဖိပ်လုပ်ရိုက်ကရုံးဖူး အပူခူတံး
polarographic wave	ဖိပ်လုပ်ရိုက်ကရုံးဖူးအလှ
polonium	ဖိလိပ်နံနံယာ်
poly	ဖိလံ
polybasic acid	ဖိလံဘူးစူး အဲးစူး
polycarbonate	ဖိလံကပ်ဘိပ်နူး
polychloroprene	ဖိလံကလိပ်ရိုက်ပရူ
polycondensation	ဖိလံကိတ်တင်စုရိုက်
polycyclic	ဖိလံစက်ကလူး
polyelectrolyte	ဖိလံအံလဲးထြိုလဲး
polyester	ဖိလံအဲးစထပ်
polyethylene	ဖိလံအံသလု
polyethylene glycols	ဖိလံအံသလု ကလပ်ကီ
polyglycol	ဖိလံကလပ်ကီ
polyhydric alcohol	ဖိလံဟူးဖူးအံလက်ကီ
polyisoprene	ဖိလံအံသိပ်ပရူ
polymer	ဖိလံမပ်
polymerization	ဖိလံမရိုက်စုရိုက်
polypropylene	ဖိလံပရိုက်ပလု
polystyrene	ဖိလံစတပ်ရူ
polytetrafluoro-ethylene	ဖိလံတဲးထြိုဖလိပ်ရိုက် အံသလု
polyvinyl acetate	ဖိလံဘံနဲ အဲးစူးတူး
polyvinyl alcohol	ဖိလံဘံနဲ အဲးစလက်ကီ
polyvinyl chloride	ဖိလံဘံနဲ ကလိပ်ရဲး
polyvinyl ether	ဖိလံဘံနဲ အံသပ်
porcelain	ဖိစံလု
poromeric	ဖိရိုက်မါရူး
positron	ဖိစုန်ထြို
potash	ဖိတဲး
potassium	ဖိတဲးကစံယာ်
potassium nitrate	ဖိတဲးကစံယာ် နဲးထြူး
potassium permanganate	ဖိတဲးကစံယာ် ပါမဲကနဲး
potential energy	ဖိတဲးရဲး အဲးကွပ်, တင်အိတ်ဂင်ကျါအဟိတ်ဂင်
potentiometric titration	ဖိတဲးရိုက်မဲးထြူး တံင်ထြိုရိုက်
powder metallurgy	ဖိတဲး မဲးထဲလဲကွပ်, တိတ်ထူးအတဲးထဲးထိတ်ဂင်ကမူင်အသိးလါအဘပ်တင်ဆိပ်သနဲးအီဒီးဒူးကဲထိတ်တ ဂ်မိတ်ပုဂ်တခါခါသု
praseodymium	ဖူးစံနံယိတ်တဲမံယာ်
precipitant	တင်အသဲးအကပ်လါ အကဲထိတ်တင်အဲးဒူးလါထဲကျါ
precipitate	ထဲအပူတင်အသဲးအကပ်ပင်ထိတ်ဒီး အဲးဒူးလီၤဝဲ
precipitation	တင်မဲးအသဲးလါ ထဲအပူတင်အသဲးအကပ်ပင်ထိတ်ဒီး အဲးဒူးလီၤဝဲ
precipitation titration	ဖရိုက်စံဖိတ်တူရဲး တဲးတူရိုက်
prepolymer	ပရိုက်ဖိလံမပ်
preservative	တင်ပင်ကီယပ်တင်, တင်ဟုန်ခွဲးလါကယါယုတ်သးဒီးတင်အဂါ
prill	ဖြူ
primary alcohol	ဖြူမရိုက် အဲးစလက်ကီ, ဝဲဒိတ်ထဲးသဲးစိထဲ
producer gas	တင်အသဲးလါ အထူးထိတ်တင်တဲမံယာ်
product	တင်တဲကဲထိတ်အသိ ဖဲတင်မဲးလါဝဲပံးအလီၤဝဲ

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
promethium	ဖြိုင်မံသံယာ်
promoter	ဖြိုင်မိထာ်
proof	လၢအတူ်တၢ်ကဲ, တၢ်အုၣ်သး
property	ဖြီပါတ်
propionic acid	ဖြိုင်ပံၣ်အီၣ်နးအဲးစး
propyl	ဖြိုင်ပါ
propylene	ဖြိုင်ပၣ်လှ
protactinium	ဖြိုင်တဲးထံနံယာ်
proteolysis reaction	ဖြိုင်တံၣ်အီၣ်လှစးပၣ်ဖိုင်ဆၢမၤသကိးတၢ်
proton acceptor	တၢ်တခါခါလၢအတူ်လိာ် ဖြီတိာ်
proton donor	တၢ်တခါခါလၢ အဟ့ၣ်ဖြီတိာ်ဆူ တၢ်အဂၤ
Prussian blue	ဖဲရဲၣ်အလွဲၣ်လှဆူၣ်
purity	တၢ်ကဆုၣ်ကဆိ, တယါယုၣ်အသးဒီးတၢ်အဂၤဂၤနီတမံၤဘၣ်
pyrites	ပါရး
pyrolysis	ပၣ်ရီလှစး
pyrrole	ပၣ်ရီ
pyruvic acid	ပၣ်ရူဘူး အဲးစး
Q	Q
qualitative analysis	တၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ် အတၢ်သုတၢ်ဘၣ်အဂၢ်
quality control	တၢ်ပၤယၢ်ဂၤယၢ် တၢ်သုအိၣ်ဒီးအီၤ, အတၢ်တူၤထီၣ်ထီၣ်ဘး လၢအမၤတၢ်
quanta	ခွဲၣ်တၢ်
quantitative analysis	တၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ် တၢ်အိၣ်အါအိၣ်စ့ၤအဂၢ်
quartz	ဟီၣ်လဲအကိၤတကလုာ်, လၢအဖျါဆ့ဖျါလၢဒီးဘၣ်တၢ်သုအီၤလၢနၢ်ရဲၣ်အပူၤ
quinine	ကွံနၢ်
R	R
radiation	ရူတံၣ်ယုၣ်
radical	ရဲၣ်တံၣ်ကၢ်
radioactive decay	ရူတံၣ်ယိၣ်အဲးတုးအတၢ်ဟးဂီၤကွၢ်
radioactive series	ရူတံၣ်ယိၣ်အဲးတုးအတၢ်ရဲၣ်လီၤသး
radioactivity	ရူတံၣ်ယိၣ်အဲးတုးဘတံၢ်
radiocarbon	ရူတံၣ်ယိၣ်ကါဘိၣ်
radioisotope	ရူတံၣ်ယိၣ် အၢ်ဆိၣ်တိး
radium	ရူတံၣ်ယာ်
radius	ရူတံၣ်ယး
radon	ရူတံၣ်
rare	တဘျီတခိၣ်, တညီန့ၢ်မၤအသးဘၣ်
rare earth	ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၣ်လၢ အဘၣ်တၢ်ထံၣ်န့ၢ်အီၤကီ
rare gas	တၢ်အသပံၣ်လၢ အဘၣ်တၢ်ထံၣ်န့ၢ်အီၤကီ
rare metals	တိၢ်ထးလၢ အဘၣ်တၢ်ထံၣ်န့ၢ်အီၤကီ
rate-determining step	တၢ်အဆီဘၣ်ယး တၢ်စံၣ်ညီၣ်တံၣ်တၢ်မၤအသးတမံၤမံၤအသဟီၣ်
ray	တၢ်ကပီၤအကျိၤတၢ်လဲၤ, တၢ်ကပီၤအယံၢ်
reactant	တၢ်လၢအပၣ်ဖိုင်ဆၢမၤသကိးတၢ်
reaction mechanism	ကျိၤကျဲၤလၢဂၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လဲၤတဖၣ် ဟူးဂဲၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလိာ်သးဒီးဒူးကဲထီၣ်တၢ်
reaction rate	တၢ်သဟီၣ်အချလၢအတၢ်ဖိတၢ်လဲၤတဖၣ်ဟူးဂဲၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလိာ်သးဒီးဒူးကဲထီၣ်တၢ်
reagent	ရဲၣ်အုၣ်တူး

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
rearrangement	ကုမာရဲင်လီကုမာရဲင်တင်အိတ်သး
reaction	ဂတ်အတင်ဖိတ်လံတဖန် ဟူးဂဲဘန်ဒိတ်ထံးလိတ်သးဒီးဒူးကဲထိတ်တင်
reactor	တင်လုအဒူးပတ်ဖိုင်ဆာမာသကိးတင်
reclaiming	ရဲင်ကလုမု
rectification	ရဲးတံးဖကုရဲင်
redox reaction	ရဲတီးအတင်ပတ်ဖိုင်ဆာမာသကိးတင်
reducing agent	ရဲင်ကုမုဒူးအုကုမု
reducing flame	ရဲင်ကုမုဒူး ဖလု, မုတ်အုလုလုအမာလီကယတ်တင်
reduction	တင်မာဆံးလီစုလီတင်
reduction potential	ရဲင်တားရဲင်ဖိုင်တဲင်ရဲင်, တင်မာဆံးလီစုလီတင်အဒိတ်ထံးဒိတ်ဘိ
refining	မာကဆီထိတ်တင်တမံမံ
reflux	တင်အထံတမံမံ ဝုကုဆူအလီဂဲ
refrigerant	မာဒုင်လီကဘးလီ, မာကဲကိတ်လိတ်လုတင်ဒုင်သဟိတ်
regeneration	ကုဘိထိတ်ကုကဒီးတင်အသီ, ကုမာဝုထိတ်ကုတင်
reinforcing agent	ရဲင်အုတ်ဖိးစု အုကုမု
repellent	တင်တတုင်လိတ်တင်, ဆိတ်ဟးထိတ်တင်တမံမံလုအဟဲဘူးထိတ်
replacement	ဆီတလဲကု တင်တမံမံလု တင်လီတပူပူ
replication	တင်အါထိတ်ဂိတ်ထိတ်
reversible reaction	တင်ပတ်ဖိုင်ဆာမာသကိးတင်ဒိတ်ချာသု
rhodium	ရဲနံင်ယာင်
rhodium	ရဲတံင်ယာင်
ribonucleic acid (RNA)	ရဲင်တိတ်နုကလးအဲးစူး (အါအုတ်အုတ်) (RNA)
ring	တင်ကဝီကွီ
ring stand	တင်ကဝီကွီအလီဂဲ
ring structure	တင်ကဝီကွီကဲထိတ်သးအကျါအကျါ
rod	တင်အဘိ
rubber	ရီဘာင်
rubidium	ရူဘဲတံင်ယာင်
ruby	တင်မျှင်ဂီလု အလုဂိတ်ပုဒိတ်
rust	ထးယံင်, ထးယံင်ထိတ်
ruthenium	ရူထဲသံနံယာင်
S	S
saccharose	ဆဲးခရီး
salt	အံသင်
salt soda	ဆီးဆိတင်, အံသင်စိတ်ဒင်
salt bridge	ဆီးတြူး, အံသင်အတင်ဒိတ်
samarium	ဆမါရီယာင်
saponification	ဆပိင်နံင်ဖကုရဲင်
sapphire	တင်မျှင်နီလု
saturated compound	ဆကုမုရဲးတားဂတ်ပတ်ဖိုင်
saturated solution	ဆကုမုရဲးတားထံကျဲင်ကျီ
scale	စကု
scandium	စကုတံင်ယာင်
scavenger	ဆင်ဖိတ်ဂီလုအလုယုအိတ်တင်သံ, အုတ်ကျဲင်, ပုလုယုထာနုတင်အဝုလု ပုစူးကွဲင်တင်အကျါ
scientific data	တုထာင်တဖန်လု အဘင်ယးဒီးစဲအုတ်တင်ကုင်သု
scientific method	ကျီကျဲလု အဘင်ယးဒီးစဲအုတ်တင်ကုင်သု

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
scientific name	မံသင်္ဂလီအဘိဓာန်ဗိမာန်အုပ်စုကူညီသူ
scientific notation	စံအုပ်စုပုံစံနိမိတ်
scissors	ထူးတံ ဗဟုမုဒ် ထူးရံး
sealant	တပ်တမံလီၤပမံၤတံၢ်တၢ်ခိၣ်ကလံၤ မုတမုဒ် ထံလဲၤန့ၣ် မုတမုဒ် ဟးထီၣ်သုတသု
sedimentation	ကျဲတပူၤလၢတၢ်ပၣ်တုၢ်လီၤဒီး
sedimentary rock	ကဲထီၣ်လၢဂံၢ်ယးယီးလၢအဘိဓာန်တၢ်ပၣ်တုၢ်လီၤဒီးအီၤလၢ ရှုၣ်ကီၣ်, ကွံသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤ
sedimentation potential	ကျဲတပူၤလၢတၢ်ပၣ်တုၢ်လီၤဒီး ကဲထီၣ်သုထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ် အဂ့ၢ်
secondary alcohol	စံၣ်ကၢၣ်ဒြိုၣ် အံၣ်လကီၣ်ပီ
seed crystal	တၢ်အချဲအသးအကၢၣ်ဆံးဆံးဖိလၢ အအိၣ်ဒီးအကနူၤတဖၣ်လၢအယူၤဘၣ်လိၣ်သး
selenium	ဆဲလဲနံယာ်
semiconductor	ဆဲၣ်မံကီၣ်တၢ်ထၢၣ်
semi microanalysis	ဆဲၣ်မံမးခရိုၣ်အနၢလှစ့, တၢ်ပၣ်ထံနီၤဖးဆံးတဝၣ်
semipermeable	တၢ်သ့စံၣ်န့ၣ်, စံၣ်ထီၣ် တဖၣ်တဝၣ်
semisynthetic	တၢ်အလီၤအယီၤတဖၣ်တဝၣ်
sequestering agent	ဆံကွဲးစတု အကူၤ
series	တၢ်ဘၣ်ရဲၣ်လီၤသးတခါဘၣ်တခါ ခိတၢ်ပၣ်ဖျါအိၣ်ဝဲအသး
serum	ဆံၣ်ရၢၣ်
sewage treatment	တၢ်မၤဂ့ၤထီၣ် တၢ်အုၣ်တၢ်ဆံၣ်, ထံဘၣ်အၢလၢ တၢ်ဒူးယွၤကွံၣ်
shell	တၢ်လၢအလီၤဂၢၢ်ဒီးချိုၣ်အကူ, တၢ်အတကီၣ် မုတမုဒ် ချိုၣ်ကူတမံၤမံၤ
silica gel	ဆံၣ်လဲကၢၣ် ကူၤ
silicate	ဆံၣ်လဲကွဲး
silicon	ဆံၣ်လဲကီၣ်
silicon carbide	ဆံၣ်လဲကီၣ် ကၢၣ်ဘး
silicone	ဆံၣ်လဲကီ
silicone oil	ဆံၣ်လဲကီ အသိထံ
silver	စု
single replacement	တၢ်ဘၣ်ဆီတလဲတၢ်လီၢ် ထဲတဘီၤ မုတမုဒ် ထဲတခါဇီၤ
sinter	စုထၢၣ်
sintered crucible	စုထၢၣ် ခြူးစုဘၢ
slow oxidation	အီးကဆံၣ်တုၣ်လၢ အကဲထီၣ်သး ကယီကယီ
sludge	တၢ်တဂ့ၤတဘၣ်လၢ အဟးထီၣ်လၢ စဲးဖိကဟၣ်တၢ်မၤလီၢ်
slurry	စလီရဲ
smelt	မၤကီၢ်ပံၣ်လီၤ ဟီၣ်လၢသ့း
smog	ကလံၤဘၣ်အၢလၢ အအိၣ်ဒီးမုၣ်အူလုၢ်ဒီးဘုၣ်မုၣ်ကျဲကျီ
soda	ဆိၣ်ဒၣ်
soda ash	ဆိၣ်ဒၣ်မုၣ်အူလုၢ်
sodium	ဆိၣ်တံၣ်ယာ်
sodium chloride	ဆိၣ်တံၣ်ယာ် ကလိၣ်ရဲး
sodium hydroxide	ဆိၣ်တံၣ်ယာ် ဟးဒြီးဆဲး
sol	စိၣ်
solid solution	တၢ်ကီၢ်လိၣ်အထံကျဲၣ်ကျီ
solidus	စီလတုး
solubility	တၢ်သ့ပံၣ်လီၤလၢအထံအကျါသ့
solubility curve	စိၣ်လုၣ်ဘုလတံ ခး, တၢ်ပံၣ်လီၤလၢထံကျါတၢ်မၤနီၣ်ပနီကုၣ်
solubility product constant	စိၣ်လုၣ်ဘုလတံ ပရီတး ဒိစတး, တၢ်ပံၣ်လီၤလၢထံကျါအတၢ်ကဲထီၣ်တပယူၣ်ယီ
solubility product expression	စိၣ်လုၣ်ဘုလတံ ပရီတး အူးစပြုၤရဲၣ်, တၢ်ပံၣ်လီၤလၢထံကျါအတၢ်ကဲထီၣ်အတၢ်ပၣ်ဖျါ

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
solute	တၢ်တမံၤမံၤလၢ အပျံၤလီၤလၢထံကျိအပူၤ
solution	တၢ်ထံၣ်တခါလၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်တမံၤမံၤပျံၤလီၤလၢအပူၤ
solution equilibrium	စလူၣ် အံၣ်ခွဲလွၣ်ဘယၢ်, တၢ်ပျံၤလီၤလၢထံကျိအဝံၣ်ပျံၤသီး
solvent	တၢ်အထံတခါလၢ အမၤပျံၤလီၤတၢ်အဂၢၤတမံၤသ့ဝဲ
sour	တၢ်အဆံၣ်အရီၣ်
specific heat	စပဲးဆုဖး ဟံး, တၢ်ကိၣ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲး
specific gravity	စပဲးဆုဖး ကရၢတတံၢ်, ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ထုးယၢလီၤတံၢ်လီၤဆဲး
spectral lines	တၢ်ကပီၤအလွဲၣ်ရဲၣ်သးတိၤတဖၣ်လၢ အအိၣ်ရဲၣ်သးဒ်အဝဲးလၢဒၣ်ဝဲအသိး
spectrometer	စပဲးကြိၣ်မံထၢၣ်
spectroscopy	စပဲးကြိၣ်စတီၢ်ပံၣ်
spontaneous chemical change	ဘၣ်ယးဒီးဂၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံ တၢ်ဆီတလဲလိၣ်သးတဖၣ်ကဲထီၣ်ရူၣ်
spontaneous ignition	ဒူးမ့ၣ်အူအိၣ်တၢ်ဒီးကဲထီၣ်တၢ်ရူၣ်
stability	တၢ်တမံၤမံၤအတၢ်အိၣ်ကၢအိၣ်ဒီး, အိၣ်ဂၢ်တပၢ်
stability constant	စထုၣ်ဘုလတံၢ် ဒိစတဲး, တၢ်အိၣ်ဂၢ်တပၢ်တပယုၣ်ယီ
stabilization	စထုၣ်ဘၣ်လစုၣ်, တၢ်အိၣ်ဂၢ်တပၢ်
stabilizer	စထုၣ်ဘၣ်လၢစၢ်, တၢ်ဒူးအိၣ်ဂၢ်တပၢ်တၢ်
stable compound	စထုဘၣ် ခိၣ်ပီ, ဂၢ်ပၣ်ဖျိၣ်လၢအအိၣ်ဂၢ်တပၢ်
stain	အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်အကပီၤဖိအဖိး,လဲလိၣ်တၢ်အလွဲၣ်ဒိဖျိတၢ်ထံလၢအအိၣ်ဒီးအလွဲၣ်
standard calomel electrode	ခၢၣ်လိမဲၣ် အလဲးကြိးတၢ်ပၣ်ပနီၣ်အပတီၢ်
standard condition	တၢ်ဆၢကတီၢ်, တၢ်မၤအသးလၢ အမ့ၢ်တၢ်အဂုၤကတၢ် ဒီး အဘၣ်ဘျိးဘၣ်ဒါကတၢ်
standard electrode potential	အလဲးကြိး ဖိၣ်တဲၣ်တၢ်ပၣ်ပနီၣ်အပတီၢ်
standard heat of formation	စတၢ်တဲး ဟံး အိး ဖိၣ်မ့ၣ်, တၢ်ဒူးကဲထီၣ်တၢ်အတၢ်ကိၣ်အတၢ်ပၣ်ပနီၣ်ပတီၢ်
standard oxidation-reduction potential	အိးကစံၣ်တုၣ် ရဲၣ်တးရဲ ဖိၣ်တဲၣ်, အိးစံၣ်ဒုၣ်အတၢ်စုၤလီၤတၢ်ကဲထီၣ်အသးအတၢ်ပၣ်ပနီၣ်ပတီၢ်
standard pressure	စတၢ်တဲး ဖရၢရဲၣ်, တၢ်ဆီၣ်သနံးတၢ်ပၣ်ပနီၣ်ပတီၢ်
standard solution	စတၢ်တဲး စလူၣ်, ဂၢ်ကျဲၣ်တၢ်ထံအတၢ်ပၣ်ပနီၣ်ပတီၢ်
starch	တၢ်အိၣ်အသးအကတံၢ်တမံၤလၢ အဘၣ်တၢ်ထံၣ်န့ၢ်အိၣ်လၢဘုကျဲၣ်ကမ့ၣ် မုတမ့ၢ် နွဲၣ်တခူတံၢ် ဒီးဟုးသးအပူၤ
state	ပုၤတဂၤ မုတမ့ၢ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤတခါခါ အတီၤလၢအအိၣ်ဒီးအိၣ် ဒၣ်ဝဲတကီၤခါ
steam distillation	ဝဲတု တုၣ်စထံၣ်လုၣ်, တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်ထံသဝံအစီထံ
stearic acid	စတံၤယါရူး အဲးစူး
steel	ထးတဒု, တၢ်မၤအိၣ်လၢထးဒီးခါဘၣ် ထးလဲ
stereochemistry	စတံၢ်ရဲၣ်ယိၣ်ခဲမ့ၣ်ကြိၣ်
stereoisomer	စတံၢ်ရဲၣ်ယိၣ်အံၣ်ဆိၣ်မ့ၣ်
stoichiometry	စတီၢ်န့ၢ်ယိၣ်မဲကြိၣ်
stopper	တၢ်အချိၣ်ဖျိၣ်ဒ်ပလီၤအိၣ်ဖျိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်
STP	အဲးစထံၣ်ဖိၣ် (STP)
straight-chain compound	ခိၣ်ပီအိၣ်ဒီး ပျံၤအစၢၤလီၤလီၤဘျၢဘျၢ
strip	အိးထီၣ်ကွဲၣ်တၢ်တကကြၢလၢတၢ်တမံၤအလီၤ, လီၤဆီဒၣ်တၢ်တုၤအအိၣ်ဘၣ်ဆု မုတမ့ၢ် လၢကဒိ
strong acid	အဲးစူးလၢအဝံၣ်ဆူၣ်
strong base	ဘူးလၢအဝံၣ်ဆူၣ်
strong electrolyte	အံၣ်လဲးကြိၣ်လဲးလၢ အဝံၣ်ဆူၣ်
strontium	စကြီထံၣ်ယၢ်
structural formula	စကြၢၣ်ခူရၢၣ် ဖိမူလၢၣ်, တၢ်ဒူးကဲထီၣ်တၢ်အက့ၢ်အဝီၤအကျိၤသန့
subatomic particle	ဝဲးအတီမု ဖၣ်တံၢ်ကၢၣ်, အဲတီမုတဝဲၣ်အကမ့ၣ်
sublevel	အိၣ်လီၤဆၢၣ်တဆီ

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
sublimate	တၢ်အကိၣ်လိၣ် ဟိုၣ်လဲလိၣ်သး တၢ်အိၣ်အထံ လၢတၢ်ဘၢၣ်စၢၤ
sublimation	တၢ်မၤသးဘၢၣ်သးတၢ်အကိၣ်လိၣ် ဟိုၣ်လဲလိၣ်သး တၢ်အိၣ်အထံ လၢတၢ်ဘၢၣ်စၢၤ
sublime	လၢအကိၣ်လိၣ်ဒိၣ်ဒီးဘၢၣ် တၢ်ကိၣ်တၢ်စီၣ်တၢ်ဘၢၣ်သ့ၣ်ဘၢၣ်သး
subliminal	စ့ၤန့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါသးဆးတၢ်အိၣ်သး တၢ်အဖျၢၣ်ကတၢၢ်တဆီ
subscript	ကွဲးအီၤလၢလံၣ်ကျိၤအဖီလၢ
subshell	တၢ်အတက့ၢ်ဆံးဖိတဖၣ်
substance	တၢ်အကိၣ်လိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ထံ မ့တမ့ၢ် ဂၢၢ်သဝံလၢအအိၣ်ဒီးကၢ်လဲလီၤဆီ
substituent	တၢ်တမံၤမၤလၢ ကဘၣ်တၢ်လဲလိၣ်စူးကါအီၤလၢ တၢ်ဂၤအလီၢ်
substitution reaction	စဲးပစံၣ်ကျဲၤရဲၣ် ရံၣ်အဲးရဲၣ်, တၢ်ပၢ်ဖျိၣ်ဆၢမၤသကိးတၢ်လၢအတဘၣ်တၢ်ဟိုၣ်လဲအီၤ
substrate	စဲးပစံး
sucrose	ဆူခရီး
sulfur	ဆၢလဖၣ်
sulfuric acid	ဆၢလဖျၢၣ်ရူး အဲးစူး
super cooled	ဂိၢ်အါတလၢ ကဲၣ်ဆိး
super oxides	စူၣ်ပၢ် အီးကစဲး
supersaturated solution	စူၣ်ပၢ် စံးကျဲၣ်ရူးတဲးကျဲၣ်ကျိၣ်ထံ
supersaturating	စူၣ်ပၢ်စံးကျဲၣ်ရူးတဲး
surface	တၢ်မဲၣ်ဖဲးခိၣ်
surface activity	တၢ်မၤအသးလၢ တၢ်မဲၣ်ဖဲးခိၣ်လိၤ
surface-active agent	ဆၢဖူး အဲးတူး အ့က့ၤ, တၢ်မဲၣ်ဖဲးခိၣ်လိၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ
surface area	မဲၣ်ကဝီၤအလဲၣ်အိၣ်ထံအံၤထဲန့ၤ
surface chemistry	ခဲမ့စံးတၢ်ထံဒီးဂၢၢ်သဝံအဘၢၣ်စၢၤ
surface orientation	ဆၢဖူး အိၣ်ရံၣ်ယၢၢ်ထုၣ်ရဲၣ်, တၢ်မဲၣ်ဖဲးခိၣ်အတၢ်အိၣ်သး
surface reaction	ဆၢဖူး ရံၣ်အဲးရဲၣ်, တၢ်မဲၣ်ဖဲးခိၣ်အတၢ်ပၢ်ဖျိၣ်ဆၢမၤသကိးတၢ်
surface tension	ဆၢဖူး ထၢရဲၣ်, တၢ်မဲၣ်ဖဲးခိၣ်အတၢ်ဖျၢၣ်ဆၢ
suspension	စဲးစပဲၣ်, တၢ်အိၣ်ကတီၢ်တစီၤ
symbol	တၢ်ပနီၣ်လီၤဆီ
synchrotron	စုၣ်ဒြိုၣ်ကြိၣ်
syndetic	စုတဲးတူး
synthesis	တၢ်တမံၤလၢအအိၣ်လၢ တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိးဆၢဖိကိၢ်ဖိအပူၤန့ၣ်ဆၢအသးအံၤ ဘၢၣ်တၢ်မၤထူးထီၣ်အီၤလၢ ပုၤကညီၤခိၣ်တၢ်အလီၤဒီးကသံၣ်ကသီကျိၤကျဲ
synthesis gas	တၢ်သဝံလၢ ပုၤကညီၤမၤကဲထီၣ်ဝဲ
synthetic resin	သ့ၣ်အထူးပံၣ်တနံးလၢ ပုၤကညီၤမၤကဲထီၣ်ဝဲ
T	T
tantalum	ထဲထလဲၣ်
tar	ကျဲးတဲးအုၣ်, ညါသူးအယံၣ်
tartaric acid	ထါတရူးအဲးစူး
technetium	ထဲးကနဲၣ်ထံၣ်ယၢၢ်
technology	စဲးဖိကဟၣ်ပိညါ
tellurium	ထၢၣ်လျှၢၣ်ရဲၣ်ယၢၢ်
temperature	တၢ်ကိၣ်တၢ်ခုၣ်အတၢ်ထီၣ်
terbium	ထံၣ်ဘၣ်ယၢၢ်
terephthalic acid	ထၢၣ်ရဲၣ်သဲလူး အဲးစူး
ternary	သၢခါပၢ်ဖျိၣ်ကဲထီၣ်တခါ
ternary acid	ထါနဲရဲၣ် အဲးစူး

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
tertiary alcohol	ထပ်ချရန် အပ်လက်တီ
terylene	တပ်ရံလှ
test tube	ထဲစကြူး
test tube holder	တပ်လှအစိုဦးပီး ပီးဘိမာကွတ်တပ် ခ်သီးအသုတလီတပ်တဂုအဂီ
test tube rack	စီးပိပ်ခိဉ် လာတပ်ကပပ် ပီးဘိမာကွတ်တပ်အဂီ
tetrachloride	ထဲကြွပ်ကလိပ်ရဲး
tetra fluoride ethylene (ethylene tetrafluoride)	ထဲကြွပ်ဖလိပ်ရိဉ် အပ်သလု (အပ်သလု ထဲကြွပ်ဖလိပ်ရဲး)
tetramer	ထဲကြွပ်မပ်
thallium	သဲဉ်လဲဉ်ယာ်
theoretical plate	သဲဉ်အိရဲးတူးတၢ် ဖျး, တၢ်အကဘျဉ်လာတၢ်ထိဉ်တယာ်ကွၢ်အီး
theory	သဲဉ်အိရိဉ်
thermal diffusion	တၢ်ကိၢ် အိဉ်လီၤပြုအဂုၢ်
thermal polymerization	သါမၢၢ် ပိဉ်လဲဉ်မရးစုရဲဉ်
thermite	သါမး
thermo balance	သၢ်မိဉ် ဘဲလး, တၢ်ကိၢ်အိဉ်ထဲသီးသီး
thermochemistry	သၢ်မိဉ်ခဲမုစကြွပ်, တၢ်မၤလိတၢ်ကိၢ်အဂုၢ်အကျိၤ
thermocouple	သၢ်မိဉ်ခဲဉ်ပၢၢ်, တၢ်ပီးတၢ်လီၤလာအထိဉ်တၢ်ကိၢ်လာအိဉ်ဒီးပျံၤထးဖိခဲဘိထီးဘၣ်လီၤသးလာတၢ်ပ နီဉ်ခဲတီၤ
thermoform	သၢ်မိဉ်ဖိဉ်, တၢ်ကိၢ်ကဲထိဉ်သး
thermonuclear device	သၢ်မိဉ်နူချဲယးအတၢ်ပီးတၢ်လီ
thermonuclear reaction	သၢ်မိဉ်နူကျဲယး ပပ်ဖိဉ်ဆၢမၤသကီးတၢ်
thermoplastic	သၢ်မိဉ်ပလဲးစတူး
thermosetting	သၢ်မိဉ်စဲးတု
thiamine	သၢ်ယာ်မု
thiol	သၢ်ယီ
thistle tube	သုးစတဲဉ်ပီးဘိ
thorium	သိဉ်ရဲယာ်
thulium	သူလဲယာ်
tin	တု ဝပ်တၢ်ဖိတၢ်လဲၤ, ပုဉ်ဝါ, စၢ်ဝါ
tincture	တုဉ်ဉုဉ်
titanium	ထဲတုနဲယာ်
titrant	ထဲဉ်ကြူး
titration	ထဲဉ်ကြွရဲဉ်
toluene	တီဉ်လျှဉ်အု
toner	ထိဉ်နုဉ်
tongs	နီဉ်တံဉ်
torr	ထီအါ
trace element	တၢ်တမံၤလာ အပဉ်ထဲတဲးတမံး
tracer	တၢ်ဖိတၢ်လဲၤလာဘၣ်တၢ် ထိဉ်နုးအီးသုလာပုၤကညီနီဉ်ခိအပူၤဒီးဘၣ်တၢ်သူအီး ခ်သီးကယုထိဉ်နုးလာပုၤကညီအနီဉ်ခိအပူၤ နုဉ်တၢ်မနုၤမၤအသးလဲဉ်
transfer pipette	ပံဉ်ပဲး လာအဆုၢ်တၢ်
transference number	ထဲရဲဉ်စဖါရဲး နီဉ်ဝဲ
transition element	ထဲရဲဉ်စုရဲ အဲလဲး, တၢ်မိၢ်ပုၤလာဆုၢ်ဖီတၢ်
transition series	ထဲရဲဉ်စုရဲ စံရဲ, တၢ်ဆုၢ်ဖီတၢ်အတၢ်ရဲဉ်လီၤသး
transmutation	ထဲရဲးပျဉ်တုရဲဉ်
transuranic element	ထဲရဲးယုဉ်ရဲနး အဲလဲး
triad	တၢ်သၢ်ခါတကရူၢ်ယီ

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
trichloroethylene	ထြိုင်ကလိန်ရိုက်အံင်သလု
tricyclic	ထြိုင်စါကလုး
tri-ethanolamine	ထြိုင်အံင်သနီလမု
tri-ethyl-aluminum	ထြိုင်အံင်သါ အလျှိုင်မံးနယာင်
triglyceride	ထြိုင်ကျးဖြူး
tri hydroxide alcohol	ထြိုင်ဟးဒြီးဆဲး အံင်လကိင်ဟီ
trioxide	ထြိုင်အီးကဆဲး
triple beam balance	ထြူးပံင်ဘု အတင်ထဲသီးတုးသီးလိင်သး
triple bond	ထြူးပံင်ဘီ, တင်ဘူးစဲဘူးလိင်သးသါခါ
triple point	ထြူးပံင်ဖွဲး, တင်ပနီင်သါထံင်
tritium	ထြိုင်တံင်ယာင်
true solution	ထြုစလူ့ရှိုင်, တင်ကျိုင်ကျီထံလါအဘင်
tubing	တူပု, တင်ထာနုင်ဖူပီဘီပူ
tungsten	တဲစတဲင်
tungsten carbide	တဲစတဲင် ကင်ဘး
two-hole stopper	တင်အခိုင်ဖျိုင်လါ တင်အခိုင်အီးအိုင်ခဲခါအဂီင်
U	U
ultimate analysis	အံင်လထံင်မုး အနာလစုး, တင်ပံင်ထံနီဖးအဂုးကတင်
ultraviolet radiation	အံင်လထြိုင်ဘဲအိလဲး ရှိုင်တင်ယုရှိုင်, အလွိုင်လုးတင်ပီဆဲးလီလါအဆူင်
uncertainty principle	အာိုင်စင်ထုတံ ဖရူစဖာင်, အကျိးကျဲသုင်တဖင်လါတလီတင်လီဆဲး
uniform dispersion	ယူနံင်ဖီ တုးစပါရှိုင်
unit	ယူနံး
unsaturated component	အာိုင်စထြိုင်ရူတဲး ခိုင်ပီ, တင်တထာနုင်လီတင်သံးကတင်လါအကျိုင်ကျီသးတမံင်
V	V
vacancy	တင်မါလီဟီ
vacuum condensing point	ဘာင်ဥူ ခိုင်တဲစု ဖွဲး, ကလံပင်ဖိုင်အပနီင်
vacuum crystallization	ဘာင်ဥူ ခရူးစတဲင်လိုင်စုရှိုင်, ကလံမါဆဲထိုင်တင်အကျိးအကျဲ
vacuum crystallizer	ဘာင်ဥူ ခရူးစတဲင်လိုင်စု, ကလံမါဆဲထိုင်တင်
vacuum distillation	ဘာင်ဥူ တုင်စတင်လုရှိုင်, ကလံဟာနုင်အစီသဝံ
valence	ဘုင်လိုင်စံင်
valence electrons	ဘုလဲး အလဲးထြီး
vanadium	ဘနုတင်ယာင်
Van der Waals force	ဘာင်တင်ပီ ဝင်သဟီင်
Van't Hoff equation	ဘာဟီး တင်ပုးသီးထဲသီး
Van't Hoff isochore	ဘာဟီး အိုင်ဆိုင်ခိ
Van't Hoff isotherm	ဘာဟီး အိုင်ဆိုင်သဲင်
vapor	ထံအသဝံ
vapor pressure	ဘုဖာင် ဖရူရှိုင်, ထံသဝံအတင်ဆိုင်သနံး
vapor pressure depression	ဘုဖာင် ဖရူရှိုင် တံင်ပြူးရှိုင်, ထံသဝံအတင်ဆိုင်သနံးဆဲးလီစုလီ
vehicle	သီလုင်, တင်တမံင်လါ အစိင်ဆုာတင်အဂါ
velocity	တင်ချသဟီင်
velocity of light	မုင်အတင်ကပီ ယုင်ချသဟီင်
vicinal	ဘးစံင်နာင်
vinegar	တါဆိုင်ထံ
vinyl	ဘနါ
vinyl chloride	ဘနါ ကလိုင်ရဲး

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
viscosity	တသုစဲဘူးစဲဘူး
viscous liquid	တၢ်အထံအနီၤလၢ အပံၤဒီးစဲဘူး
vitreous	ဘုၤကြီး
volatile	လဲၤလိၤသးညါကဒၢ်သုဝဲဆူ တၢ်အသဝံ
volatility	တၢ်သုလဲၤလိၤသးညါကဒၢ်သုဝဲဆူ တၢ်အသဝံ
volatilize	ကဲထီၣ် ဒ်အမုၢ်တၢ်လၢလဲၤလိၤသးညါကဒၢ်သုဝဲဆူ တၢ်အသဝံ
volt	ဘီး (တၢ်ထီၣ်လီၤသဟီၣ်ဝံၣ်ဒွဲးတခါ)
voltaic cell	ဘီးတုးဆဲ
volume	တၢ်အမိၢ်ပွၢ်မုၢ်တမ့ၢ် တၢ်အသးအကၢ်အတၢ်အိၣ်ပွဲၤဆံးအါဆံးအါ
volume bottle	ဘီၣ်လူၤ ဘီးထၢၣ်, ပလီၤလၢတၢ်အသးအကၢ်အိၣ်ပွဲၤဝဲ
volumetric analysis	ဘီၣ်လူၤမဲးတြး အနၢၤလစုး, တၢ်ပဲၤထံနီၤဖးတၢ်အသးအကၢ်အိၣ်တံၢ်လီၤအဝုၢ်
volumetric flask	ဘီၣ်လူၤမဲးတြး ဖလၢး, ထးကိၢ်ဒၢလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အသးအကၢ်အိၣ်တံၢ်လီၤ
volumetric pipette	ဘီၣ်လူၤမဲးတြး ပံၤပဲး, ပီၤဘီၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အသးအကၢ်အိၣ်တံၢ်လီၤ
vulcanization	ဘၢခၢၣ်န့ၣ်စုၣ်
W	W
water	ထံလၢ ပအီၤဒီးပသုဝဲ
water gas	ထံအဝဲသဝံ
water glass	တၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢအကထၢၣ်ထံအဝီၢ် ဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢယွၤခၢၣ်စိး
water of crystallization	ခရူးစထံၣ်လဲၣ်စုၣ် အထံ
water softening	စိးဖထဲန့ အထံ, တၢ်မၤလီၤကဘျီထံ
water pollution	ထံဘၣ်အဘၣ်သီ လၢတၢ်ကမ့ၢ်တဖၣ်အယီ
water vapor	ထံအသဝံ
wave	လၢ
wave length	လၢအထီ
wave velocity	လၢအထီၣ်အလီၤတၢ်ချသဟီၣ်
waxes	ကနဲယိးတဖၣ်
weak acid	အဲးစူးလၢအဝံၣ်စၢ်
weak base	ဘူးလၢအဝံၣ်စၢ်
weak electrolyte	အံၣ်လဲၣ်ကြိၣ်လဲး လၢအဝံၣ်စၢ်
weighing bottle	ပလီၤလၢတၢ်ကခံကွၢ်စီကွၢ် တၢ်တယၢ်ယၢ်အဝီၢ်
weight	အတယၢ်အယၢ
wire gauze	ဝုၣ်ယၣ် ကး
wood alcohol	ဂူး အဲၣ်လကီၣ်ဟီ, သုၣ်အသးထံ
X	X
xenon	စံနီၣ်
X-rays	ယဲၤဖျါ ဝဲၣ်အယဲၤတကလုၣ်, တၢ်ဂီၤယဲၤဖျါ
xylene	စၢ်လု
Y	Y
yeast	ကိၣ်မံၣ်
ytterbium	ယထၢဘၣ်ယၢ်
yttrium	ယထြဲၣ်ယၢ်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
Z	Z
zeolite	စံယိုဉ်လဲး
zero group	ဝးကရူဂ်
zinc	ဇုး (ပုဂ်ဝါလါအကပုဂ်တကလုဂ်)
zirconium	စဉ်ခိဉ်နံယါဂ်
zone refining	စိရံဉ်ဖါနု, တဂ်မၤဆဲးထီဉ်လါဂ်ဆဲးကိဂ်လိဉ်အကျိၤအကျဲ